

Latwefchu Awifcs.

56. gadagahjums.

Nr. 43.

Trefchdeenâ, 26. Oktober (7. November).

1877.

Redakteera adrefe: Pastor Safranowicz, Luttringen pr. Frauenburg, Surland. — Eftpedizija Beshorn f. Meyber) grabmatu bohde Zelgawâ.

Nahditajs: Kara finas. Bistjamaľaks finas. Daľhadas finas. Karfas zeetofnits Turku Afija. Par dľhwi Bulgartja. Is Maľlawas. Dľlawibas gadriba. Dľľzjeku brauzeni. Labibas un pretľchu tirgus. Daľwanas. Uľbilba. Sludinaľchanas.

Kara finas.

Gohds Deewam nu no abeem karalaufkeem peeredřam daudř labakas finas. Neziľ deenas peľz tahř leelahr uřwareřchanas řhiniľuř Karfas dabujahm ari to labaku dľřdeht no Plewnas puřes. Tur nu ir atfal eenemta weena řipra Turku řkanřts no Plewnas uř wakareem, Gorni Dubnala lihds ar Telľřřas reduti. Tur dabuja muľřu gwardu řpeľřs pirmaja uguni eet un ari parahdija, řa gwardija neneř řawu gohdaspeľka wahrdu beř nopelna. No řawa duľřřhiga wadona, generala Gurlo, tura bildi nesen pařneebřahm, gwardi gabja uř to duľřřhigako uguni un Turki nedohmahť teem neřpeľja atřahweht pretim. Bij ari teizami no gudrohts. Jan to nakti uř 12. Oktober wiřas Kreewu un Rumeniřas baterijas dewa no wairal puřeľm řawu breeřmigu uguni uř Plewnu, řa řa Dřmans bihdahř, řa nu gan nahřs driľř pakal řurme; tapeľz tad wiřřch tureja wiřu řawu řpeľku pee roľřas; beť Kreewi to řil iřgudrahm bij darijuřřhi, jo pa řcho paľřu laiku Gurlos ar řaweem gwardeem gabřahř Gorni Dubnala wiřřu, řa war no turenes Turkus iřdřihť un wiřu to zeku uř Sofřias puři dabuť droľřřhi řawâ roľřâ, un Plewnu zeetaki eeřřnaugt un řas ari iřdewahř. Wan ari mehř pařaudejahm daľřu teizamu wadoni; krita 1 generalis, 2 palkawneeki, 14 wiřřofřzeeri; eewainoti bij 2 generali, 10 palkawneeki un 39 wiřřneeki, beť ta uřwareřřhana bij daudř wehřts. No gwardeem bij uguni Pawlowřřas regimente, Pinnau, Maľlawas leibgwardi, geľgeri, draguni un 1., 2. un 4. geľgeru brigada, řapeeru batalions un 1. un 2. artillerijas brigada. Pirmee, řas reduta eegabhja, bij grenadeeri. Jan no 14. Oktober Gurlos bij aplenzis ari Telľřřas reduti, řa řa ta 16. Oktober krita mums roľřâs, tur dabujahm atfal 1 Paľřu, 100 ofřzeeru un 7 pulkus Turku ar 3 leelajeem gabaleem. Sľahde uř muľřu puři bij masa: no lahřineekeem 1 krita un 15 řila eewainoti, no ulaneem eewainoti 56.

Muľřu pirmais inřeneeriř, generalis Todlebenř, řrahda řawu darbu pee Plewnas kľuřtim uř preeľřřu, řa řa zerams, řa řa eeřřnaughtai buhs driľř jatriht muľřejeem roľřâs beř leelas ařinřileeřřchanas.

— To paľřu 12. Oktober leelřirřia křohnamantineeka armijai pee Lomas ari bij řihwakas řaduras ar Suleimana armiju. Kreewi nehmahř iřřwehř pretim řahwořřohřs Turkus uř wiřas tahř lihniřas no Beřarbowas řahľohť (2½ juhđes no Ruřřřřhulâs) lihds pať Kofřanzai (2 juhđes uř wakareem no Maľgradas). Turku pee řhřim řadurahm krita pee 800, daudř bij eewainotu un ari laba teeřa atfal řaguřřitu.

Rumeneeřřhi ir mahřas deewřgan nořřumufřhi par řawu beľdřamo nelaimigo kaulřchanohř pee Plewnas, řur wairal tuľřřtoľřhi krita un řila eewainoti un it neka nevanahřa. Pulk eewainotu ir uř mahřahm lařareťes řaweřři; řarj řlimajeem atřohdahř ari daudř ar apřaluřřahm lahřahm, jo Rumeneeřřu armija nau neziľ ap-

gahdata ar řlteem apgeľreem; daudř weľ lihds řhřim bij ar řawahm bařřři apautahm tupeľehm; řa teem bij řařřahw pa weľřřahm nahřřim ledainajohř grabwořs pee Plewnas. Tagad nu ari Rumeniřa nemahř řawewuř labaki apgahdahť.

Nabagi Bulgari toľp weľ arweenu breeřmigi řpaiditi un mohřiti. Daudř tuľřřtoľřhi Bulgaru řeewu un beřřim ir weetu weetâs řadřihťi un řaľři apakřř debes un mirř badu. Wan Auřřriřas konřuls ir ar řawu wahrdu daľřuř iřpeřřiřis, beť ar wiřu leelo pulku Turki iřdarahř řa ween řihľ. Raľř toľp řar weľ iľdeenas. Žhwařřhi řiliľpopelâ ir tahđs neřřeľhľigř gubernators Ibrahim Paľřa, řas tura par řawu leelako preeku, řa řil war wairal pakahřť. Wiřřch ir leelâ dřeľraľřs. Ari tahdu Turkeem netruľřř wiř. Wan wiřu praweetâ Muameds koranâ ir aľleedřis dřert, beť řil wiřnu, no brandwiřna tur nau neľas minehts. řa tad brandwiřna dřeřřřhanu Turki neřura par aľleegtu. řhřis pať Ibrahim bij nesen uř wairal deenahm iřbrauzis. Mahřa pařnahľohť wiřa pima jautasřhana uř apakřřneekeem bija: „Nu, řil eřat Bulgaru pakahřřřhi?“ Un řad tee atřildeja: „neweenu!“ řad dabuja deewřgan ruřřibâs dřřdeht.

Lihds 6. Oktober Kreewu armijas řřahde pa abeem karalaufkeem bij 60.100.

Odeřa řila 5 tuľřř. birkawi zwihbaku no karawirřneekeem iřbraķeri; tagad toľp Odeřa pahřohđohť par řurimamo. Preeľřř ta dřelřřtilta par Donawu tahř řila datas wed řieľřřu ween řaur Odeřu; peetiľřřohť weľu meľneři řo pa dľľzjeku weř.

Kreewu armija no 22. lihds 29. September ir pařaudejauř: Ćiropas karalaufos 11 wiřřneeku un generalu un 262 řaldatus, řas křitufřhi un 79 wiřřneeku un 2080 řaldatus, řas eewainoti waj paľudufřhi. Uř Afřias karalaufka krita 16 wiřřneeki un 1153 řaldati un řila eewainoti 112 wiřřneeki un 2881 řaldats. Lihđřřhiniřa řřahde pawiřam ir 59 tuľřř. un 434 karawihři.

řa Kreewu armija par řlimneeku apľohřřřhanu ruľřpigi toľp gahdahť, to apľeřina jan řas řřaľts daľřadu ľohpeju: Pee Donawas armijas ween atřohdahř 849 daķteri, 146 apteķeri, 3285 řeľřeři, beť tam gwardijas řlimuľohpeji, profeřori, daķteri no „řarkana křuřta“ puřes, řeľřřřdigee braľli un mahřas. Pee jahjeju pulkeem weľ řalpo 123 ľohpu daķteri.

No Afřias karalaufka řřo, řa Kreewem pee tahř uřwareřřanas 3. Oktober tahđs leelâ pulks prowjanta roľřâs křitiř, řa tagad řahdu laiku nemâ newaiřadřeľřohť prowjantu peewest no Kreewuřemes. Beť ari řahđi 5000 řlimi un eewainoti Turki ir roľřâs nahľufřhi un řa ir deewřgan leela darbanahťa, tomeľ křiřřigai walřei ari řa janeř.

No Afřias karalaufka lihds 18. Oktober bij řahđas finas: Generala Meľkowa leelais řpeľřs bij to eeľeju řhřiniľuř Karfas eenehmis. Terģuľaľowâ dřinahř řřmail Paľřam pakal; 13. Oktober wiřřch bij pee Karakiliřas. 17. Oktober Terģuľaľowa řpeľřs řaleľřahř ľohpa ar generala Ćeimana řpeľku wiřâpuř Karfas ap Raģiřmanu uř Ćeřerumas zeta. Kreewu řindas tur tura řcho zeku ap Delibabu řawâ roľřâ un ir řarjâ, řa řa Muľřars un řřmailis nedabuhň roľřas řadoľřtees. Baľaľřas řapohřřitais zeetokřniř ir atfal Kreewu roľřâs. Nu eet Karfaľ paľřai řawu wiřřu. Kreewi

peeprafija, lai ta padohdāhs, bet kad to atbildu ne-isdewa, tad nu ir fahlfusees apfchandifchana. Karfas eenemfchana buhtu tur lohti leela leeta, turp tapchz met wiß azis. Gribam tad ari fawcem laftajeem fcho Turku zeetofni tē nobildeht.

Tiðliðā eeweda jau 6 faguhftitus Paſchas, diwi no teem, Omars un Kadſchi Reſchids, bij pilnu generaku ſchinā.

No Afijas karalauka ſinoja 11. Oktober, ka Kreewi rauga Karfu aplenkf un wißpirms Karſai to zeku uf Erferumu atnemf. Muftars Karſā weenu pulku pameſdams pats ir no Karſas ahrā un ir ar ſawa ſpehka atlikahm apftahjees Soganli kahnōs, uf ta zeka uf Erferumu. Wiñſch ari efoht kauſchanā ſkrambu dabuñis. Wina tekt Kreewi atraduſchi papihrus, kas irahdoht, ka Englantes wirſneeki uf Turku puſi lihðifkarofuſchi; weens no tahdeem, Englantes agratais generalis Kempbals, efoht ſtarp faguhftiteem.

Berlinē nomira 20. Oktober ſlawenais Pruhſchu generalfeld-marſchals Wrangel, kas gan tas wezalojs generalis netif Wahzija, bet wiſā Giropā. Wiñſch Stetinē dfinis 13. (1.) April 1784, tā tad 93½ gadus wezs un jau 81 gadu karadeeneſtā bijis.

Uf Zeligawu ta ſina atnahkuſi, ka ari uf Zeligawu nahloſchās deenās no Afias karalauka tiks atweſti 220 karā eewainoti un ari 200 faguhftiti Turki. Tohs tad nu gaida wlnā gaidiſchanā. Schee tiks eefohrteleeri uf munſterefchanas plattſcha ſapeeru kafarmēs, tee eewainoti atkal pa daſai kursenes apgabdaschanas namā (ſtalplazi), pa daſai diakoniſes mahzitaja namā, ko par ſlimneeku namu eerifte.

Rihgā gaida uf 1. November 500 Turkus, kas Maſkawas ahrpilſchtrā tiks kaſarmēs eelkiri. Zeligawā pawadijahm 20. Oktober uf beidſamo duſu Zuri Ambultu, bitetneeku, kas lihðs ar ziteem April uf karadeeneſtu tapa eefauktis un pehz daſchahm kauſchanahm Bulgarijā beidsoht pee Schiptas zeta weetas par daudis pahrpublehts beſ ſamamas pakrita un til pehz ilga laika Kreewijā laſaretē atkal atmohdāhs. Uf ſawu luhgſchanu uf Zeligawu pahrfubhtis, kur tam ſeewa un behrni (weens tikf peedſima, tad jau bija pahrnahjis), wiñſch iſguleja wairak nedekas gan laſaretēs, gan mahjās, kamehr beidsoht 17. Oktober diakoniſes namā nomira. Ambults bija Lihwesbehrſē dfinis un 37 gadus wezs. No Zeligawas ſaldateem netika neweens pats uf behrehm atlaifts, lai ſawu preeſch tehwijs kruitſcho beedri pa gohdam pawaditu un diakoniſehm paſchahm bija wina ſahrks janef.

Rehterburga. Preeſch „ſarkana kruſta beedribas“ lihðs 30. Sept. eemakſati pawifam 3,704,647 rub. 88 kop.

No Bulgarijas karalauka telegrafeere, ka tais 2 kauſchanahs pee Dubnaka un Teliſchas, kur generalis Gurko eewainoekus ſaſahwa, no Turkeem kruitſchi 4000 (eewainotu ſſaitu neſin) un tapa ſawangoti 7000 ſaldati, 2 Paſcha, lihðs 200 wirſneeki, 3 Englandeefchu palkawneeki un 1 Franzijs. Scheffeta Paſcha 12 pulku leela armija ſteigſchus iſbehdja no Radimirzas ahrā, ka ir to leelu tiltu pahre Panegu aiſmirſa nopohſtiht, ko tad Kreewi tuhliht eenehma. Zaur ſchahm 2 uſwareſchanahm Dſmans Paſcha tagad ari no deenwiſch wakar puſes eelſch Plewnas tā eeflehts, ka Turki winam ne ar kara pulkeem nei ar muniziju un promjantu newar palihgā nahkt. Gandrihs jau puſe no Plewnas-Orkanijas zeta ir Kreewu rohlās un ja jo, tad Dſmans til wehl uf wakar puſi no Plewnas waretu iſlauſtees ahrā, kad Kreeweem ne-isdohthōs winam ir tē wehl to zaurumu aiſbahſi. No Wihnes ſino, ka Scheffers Paſcha efoht ſahjis Orkanijas apfabritumu ſtipri apzeetinahkt; Kreewi taiſotees Siliftriju eeflehtg un efoht pa daſai jau par Jowana Tſchiftiku pahri. Pee Plewnas ſtipri ſchahdotees. Suleimans Paſcha wehl ſtahwoht pee Naſgradas un apzeetinajotees pret Kreewu uſbruſchhanu no Dobrudſchas puſes.

No Afijas karalauka ſino, ka generalu Heimana un Terguſaſowa karapſehki nedauds juhdſchu no Erferuma efoht ſaſneeguſchēs un abeju kawalerija dſenotees Muftaram pakaf. Tā tad Muftaram maſ zeribas, wares wehl ar ſmaita Paſcha armija ſaweenotees un nu gan buhſchoht jadohdāhs aiſ Erferuma walneem. Kreeweem tagad efoht deewſgan ſpehka tikpat Karfu kā ari Erfe-

rumu iſdewigi aplenzeht. Kaukaſijas kahnōs nemeerigeer Dagſtaneefchi no palkawneeka Tichonowa tiſa ſakauti pee Anſahles un Wiarſa un no palkawneeka Naſaſchidſes atkal pee Akuſchas. 100 teem kruitſchi un 60 faguhftiti. Ari Zeſgeefchi ſakauti un dumpineeki pa pulkeem teefohr zeetnemti. Wirokomandu Kaukaſijā dabuñis generalis Melikows. R. S—z.

Wiſjannafahs ſinas.

No Afijas karalauka telegrafeere iſ Wiſnikdijas: generalis Heimans eenehma 16. Oktober Kōprikidi pilſehtu un eewainoekka legeri. Gaſankaleh no muhſejeem eenehts, Turki aiſwilkaſh prohjam un palaudeja ſawangotu ween wefelus 2 batalionus. Mums kruitſcho maſ. Heimana un Terguſaſowa ſaweenoti karapſehki ſahw tagad pee Dewe-Bogun zelameetas, pahre kuru eet leelzeſch uf to weenu juhdſi taſlo Erferumu. Erferums ir Armenijas galwaspilſchets ar 60,000 eefſihwneekem un labi ſtipri apzeetinahkt zeetofnis, bet Turkeem tur efoht par maſ leelgabalu un ſaldatu, lai iſdewigi un ilgi ſcho pilſehtu pret Kreeweem waretu tureht. Uf ſeemel-wakara puſes no Plewnas, netahlu no Widiſnes (ſtarp Nikopoles un Nahowas) iſdewahs Rumeneefchu palkawneekam Slaniceanu tur uſeetus Turkus, kas papreeſch ſtipri preti turejahs, pehz 2 ſtundigas bombardeefchanas ſakaut un wiſas tur no wineem uſtaiftas apzeetinaſchanas, ſſanſtes un redutes eeneht, wiku kaſarmi un wiſs wiku munizijas krahhjums tapa gairā ſchauts, paſchi knapi til dabuja iſmukt uf Nahowu, bet daudis no wineem krita jeb tapa ſawangoti. Rumeneefcheem 2 ſaldati kruitſchi un 1 wirſneeks un 4 ſaldati eewainoti. Zaur Wadines eeneſchhanu, kā awiſes ſino, Dſmanim Paſcha nu ari beidſamais zaurums aiſbahſts un winam nu til atleefohr ar wiſu ſawu armiju padohtees Kreeweem, jeb zaur wiku rindahm, kas wiku kā ar dſeſu rinki eeflehdſi, zauri lauſtees, kur wiñſch tad waruht leelelaku dalu no ſawas armijas war paſpehleht. No Plewnas gaida tagad iſdeenas ſwarigas ſinas un ilgi tas tur gan ari wares newar duhrecht, jo, kā behgli ſtahſta, Turkeem truhſti munizijas un — promjanta. Wineem tur til efoht kahdi 200 leelgabati, kur Kreeweem wairak nekā 600.

No Bulgarijas karalauka teel telegrafeerehts: Generalis Korzewſ eenehma pehz kaitina Terebeni ar 7 leeleem un 30 maſakeem apzeetinajumeem un atnehma Turkeem leelu promiſijas, ſſanſtes materialu un patronu-krahhjumu un daudis kaujamo lohpu. Terebene arochnahs uf deenwiſch wakarpuſes no Lowaſſcha, pee Wid upes, ſeemel Balkanā. Ari tee apzeetinajumi pee Dolui-Dubnaka krita beſ ſchahweena muhſeju rohlās, jo Turki no turenes bij aiſbehuſchi uf Plewnu. Muhſeji apzeetinajahs pee Dubnaka un pret Orkaneem, kur Scheffet Paſcha tagad ſahw. Lukowiza no muhſejeem eenehta, muhſu kawalerija dohdāhs taſlak. 400—500 Turki uſbruka 21. Oktober muhſu poſſizjai pee Markana, bet pehz 3ſtundigas kauſchanahs tapa atſſiti. Wineem daudis kruitſchu un eewainotu, mums it maſ. Weens draguna eſladrons atnehma Turkeem pee Dſchuralowas 100 promianta ratus un leelu pulku kaujamo lohpu. Generalis Tſcherewins eenehma Peſhternu, kas uf kreifu puſi no Plewnas-Sofijas ſchophejas un ſaſneedsahs ar generala Korzewa pulkeem, kas eenehma Turſki 3ſworu. Tſcherewina karapullki pahrgahja Turkeem pakafſhdamees pahre Balkanas Jablonizas zeta weetu, kas 5—6 juhdſes ir uf deenwiſch wakarpuſes no Lubkowizas, uf Plewnas-Orkanees leelzeta. Daudſina, ka Kreewi, lai ſaru wehl ſchogad dabutu pahbigt, taiſotees ar 70,000 pahre Balkanu eet un Adrianopeli eeneht, kamehr waijadſigā ſpehka ziti karapſehki paleel preeſch Plewnas un teem ziteem leeleem Turku zeetohſchneem. Pee Tirnowas efoht Kreeweem leels ſpehks ſaſaſſees un nahkt wehl arween ſlaht, turpretim Turkeem pee Schiptas tagad til ſtahwoht lihðs 12000 un ne tee labakee, jo ſchee wiſi dſihti uf Orkhanie Scheffetam Paſcha palihgā.

No **Alfjas karalauka**. Muhfu kawalerija stahw eelfch Kurudschukas, 18 werstes no Erseruma, us kureni 4 kreewu diwiffjas dohdahs pilsehtu aplenkt. Dauds eedfihweeki behg is Erseruma, ari 2000 weegli eewainoti no turenēs idaliti pa ap-lahrtejeem pilsehteem un fahdscheem, tomehr 2800 gruhti eewainoti wehl paleek. Is Trapesjentes nahf us Erserumu leels pulks muni-zijas un zits karamaterials. Zerohf Erserumu wehl drihsaf eenemf neta stipru Karfu, kas no 36,000 sem generata Koris Melikowa mirakomandas teel eeflehgta. R. S—3.

Daschadas sinas.

No eelfchweehm.

Zelgawā R. Kupffer l. namā preefch labdariga mehrka israhdiya par naudu weenu milsu buti, kahda tur wehl nau redseta; bij 5¹/₄ pehdū gara, 2¹/₂ pehdas plata un swehra 5 pohdi.

Us **Moscheiku-Zelgawas** dselszela, kà Mig. Zeit. raksta, isg. nedelā kahdā 3. klases wagonā weens no brauzejeem pamanijis pulkā weenu fehsham, kuram kà fleplawam tohp pehdas dsihtas. Schafneris ne-apnehmees us sawu galwu to nemf apzeetinaht, bet apfohljijis, kà winsch Krimunu stazi-onē neweenam no ta wagona netaus islahpt un Zelgawā lai tad nahf polizija. Krimunās minetais lihdsbrauzejs gribejis islahpt, bet kad tam to leeguschī, tad atbildejis: „Manis pehz, drihs jau ari buhšim Zelgawā“; bet 7 werstes preefch Zelgawas wihrs eegulees wagona lohgā un peepeschī ar lehzeenu bijis pa lohgu ahrā. Brauzeji pahrssteigti nedabujuschī ne schafneram pasnoht, un til pee Zelgawas abraufuschī to darijuschī. Gan nu polizeja dewusees turp, bet wihrām pehdas newarejuschī wairs fadsiht, til weenu peelahdetu pistoli at-raduschī us tahs weetas un fihku naudu, kas gan lehzejam iskri-tufi. Labs tas teefcham nebuhs bijis.

Preefch **Zelgawas** jaunahs pilsehta waldibas ta runas-wihrū zelfchanas buhs III. schkirai 15. un 16. Nowember, II. schkirai 29. un 30. Nowember un I. schkirai 13. un 14. Dezember.

Is **Kr. Wirzawas**. Tani 1. Oktober f. g. pullst. 5. no rihta muhsu apkaiminus it nejauschī breefmigs uguns-grehls istrauzeja. Ugunei par laupijumu tapa Kr. Wirzawas „Konrad Brasche“ faimneeka flehst ar wifu eelfchā esofchu mantibu. Ari labiba, ko faimneeks ihfi preefch tam ar maschinu iskahla, fadedsa. Lai gan apkahrtejee faimini drihsf peefsteidsahs nelai-migajeem palihgā, tatschu nefas wairs nebij glahšjams, jo ehka eelfch ihfa brihscha ar wifu mantibu par pelneem pahrs-wehrtahs. No kam uguns zehlees, wehl nau sinams. Mahjas laudis pa to laiku wif gulej'schi un patš faimneeks ne-esohf mahjās bijis. Tikai weena kalyone pati pirma uguni pamani-jufi un kamehrt gulofchohs usmohdinajufi, junts jau dedšis pilnās leesmās. Ehka gan bijufi apdrohschinata, bet tatschu fskahde esohf lohti leela. D. Kahnberg.

No **Statgenes-Emburgas** puses. Dfihwē ar weenim wairaf fliktu darbu dabujam peedfihwoht un dsirdeht. — ne kà

labu. Labeem darbeem dauds reis aif zilweka pascha negudribas japaleek sem fliktu darbu eeradumeem. Ari scho reis schis mans sinojums ne-israhdihs wis deemschehl wifai jaufus darbus, fahdi mu pat schini puse notifuschī. — Swehtdeen, 14. Sep-tember f. g., bijis Kr. Emburgas muishas frohgū pee St. L. labs pulzinsch weesu faraduschees; laikam sanahfuschī pee „falda alutina“ un jaukas musikas gohdigi padfihwoht. Goh-digi dserohf un bes darba dihlā stahwoht nahzis dascham prahtā darbu usnemf ar negohdigu fawstarpigu kaufcha-nohs. Vandeneeku sehni, kuru wairaf bijis, pirms kaufcha-nohs usnehmuschī, kamehr beidsohf ari faimneeki gahjuschī talkā. Kaufchanahs bijufi lohti neschehliga, strahdajuschī zits ar zitu bes wifas apdohmas, kà tatschu ir zilweki. Nehmuschī pat nashus un almenus palihgā pee kaufchanahs. Kahds puifis — dusmās safwihdīs, israhwis nafi un grafjees faim-neekeem kruhtis durt, ja fchee winu pullā eefchoht; bet faim-neeki dusmās newalbidami gahjuschī laidan, kamehr sawu algu ari panahfuschī. Kahds no puifcheem pahrschkehlis ar nafi Statgeneeschu D. faimneeka dehlam gihmi; buhtu ari pat azi ismaitajis, ja to zepures schimis nebuhtu aifsargajis. Sagree-stajam esohf waina gan no daktereem tuhda lin tikufi fashuhta, bet rehte tomehr palifchoht. Laikam ta, kamehr dsihwohs, buhs par „atgahdinataju“ tahdās negohdigu kaufchu bandās nebeedrotees. —

Muishas polizeja gan steigusees tuhda us pehdahm til frohgeri kà wainigohs apzeetinaht un to leetu nodewufi tahtakas teefas ismekleschanā. Zerams, kà wainigee no pelnita sohda ne-isbehgs. Dsirf, kà no greeesejem esohf bijis kahds puifis, kurfch us Rihgu nogahjis dsihwoht un tikai abrauzis weefibās, fche sawus apbrihnojamus darbus „kaufchanā“ israhdiht. — Schehlulis.

Pee **Rihgas**, Nordekmuishā 10. Oktober notizis fletami-bas darbs. Tur kahdā namā dsihwoja Zahn Dhsolē; mahjā pahrnahzis winsch atrada sawu seewasmahfi un dehlau un 2 meitinas afius lahmās nohst gulam, lumode bij uslaufta un nauda islaufta. Dohmas krita us pascha Dhsola 17 g. wezu palaidneeku dehlu, weenu dreimana burfchu, un riktigi, tas tika fanemts un ari isteizahs, kà ir to fleplawibas darbu pa-darijis. —

Pee **Dinamintes** 9. Oktober fapeeri prohwejuschī weenas torpedas spehku. Kasite, no 1 kubif arschines leeluma, bij pildita ar 9 pohdi pulwera, zeeti noslehgta un ar pifti apseeta; kasite fneedsahs eelfchā elektrifkas drahtes no krafta baterijas. Weens ofizeers un 15 faldati ar leelaku laiwu noweda torpedu wairaf fints fohlus no krafta, pagremdeja tur un noenkuroja pahri par winu weenu plohstu, ar almineem un ar weenu wezu laiwu aprautu. Utpakal braufuschī laida drahtes spehreenu wirfū, dsikumā norihbeja dohbji un plohstis un laiwa melnā duhmu mahkuli fadragati usfrehja gaisā un krita druffās uhdeni atpakal leelus winaus fisdami; kohka gabalus aifweeda tahlu, ir pat zeetofni eelfchā. Lahdinsch bij til pat leels, kà to ta-gad pret Turku brunu-fugeem nem.

Rihgä 16. Oktober weens gohdahts pahris, sehwekkohku fabrikants Pehter Grünberg ar sawu laulatu draudseni Marie, dsim. Bauman, swehtijufchi radu un draugu pulkã sawas 50 gadu seltakahsã. — Kahdã Rihgã awisẽ atrohdam ussihmetas tahs wisuleelakahs istabas, kahdas Rihgã atrohdahts: ta wisleelaka ir amatneeku beedr. sahle, 101 pehd. gara un 66 p. plata. Ta ohtra ir leelajã gildã, 91 p. gara un 63 p. plata. Ta trescha ir Latw. beedr. namã, 101 p. gara un 56 p. plata. Pehz tam tad nahk birschas sahle un zitas.

Pehterburgã 23. Oktober atweda Leichtenbergas herzoga Sergeja lihki no karalauka; wiinu guldihs Pehtera-Pahwila basnižas pagrabã blaku wina mahtei.

Pehterburgã 23. Oktober swehtija gada swehtku deenu ewang. luteru palihdsibas lahdei. Par spredika teizeju us scho deenu Pehtera basnižã bij turp aissaukts Zehsu dr. mahzitajs G. Bierhuffs.

— Dehl tahs nodohmatas jaunã nodohschanas, ko kã faka, jau ar nahkofchu gadu pa wisu Kreewu walsti buhschoht eewest, prohti to klasu nodohschanu, kur wiseem, latram pehz sawahm gada eenahlschanahm, tapat kã Wahzsemẽ, jamaksa pehz klaschm sawa nodohschanã; tee preekschãlikumi tikschoht drihs walstisrahtei preekschã likti.

— Pehterburgã no 7 sirgu kantoneem ir atkal 303 sirgi preeksch armijas panemti.

Kreewu waldischana esohk sawõs paschu fabrikõs apstellejusces 10 tuhst. jaunu wagonu un 170 maschines, jo wagonu truhst wehl us wiseem zekeem.

Pehterburgã 8. Oktober swehtija to peeminasdeenu, kur zitureis preeksch 50 gadeem Kreewu karakugi sabeedrojufches ar Englantes un Franzijas kugeem, pee Nawarinas isposhtija Turku juhbraspehku. Toreis Englante bij dedsiiga palihgã nahkt, kad Greekufeme Turku juhgu nokratija, un tagad, kur tapat iswahrdsinatas semites slahpst pehz swabadibas, Englante sitahs stipri ween us Turku pusi.

— Pasta pahrwaldibã gudro, ka waretu tapat kã zitãs walstis ari Kreewijã eerikteht, ka pee naudas fuhtischanahm eemaksa to naudu pee pasta un tad nosuhka kwitanzi jeb ari telegrafa siuu us to ohtru pilsehtu, kur to summu tuhda ismaksã. Tad nekur newar zelã pasust.

No Masflawas nupat atkal tika 15. tuhst. ihsee kaschoki us karalauku aissuhitt.

Odesã atkal kahdam podretschikam, kas bij apnehmees 1 milionu pudu zwihbaku preeksch armijas likt zept, tika kahdi 15

tuhst. pudu isbrahketi. Kontroleeru komissione nem tohti smalki ar armijas podretschm un tas ir gauscham labi, jo kad jau wiltiba un blehdiba wisur sohdamã, kad jo wairak, kur ta aplaupa tohs brahslus, kas wisu weetã to gruhtu karadsihwi nes.

Us Drelas-Witebikas dselszeta ir tikã 300 wagoni, tee nespehj nemas to labibaspuhku iswadaht. Rihgã kaufmani bihdamees, ka nepeenahk fals, kur tad nespehtu wairs nolihkto labibas teefu ar kugeem aisslaift prohjam, ir mineto dselszeta direkziju un tapat ministeriju luhgusi, lai ihre wagonus, ka andelei nenoteek skahde.

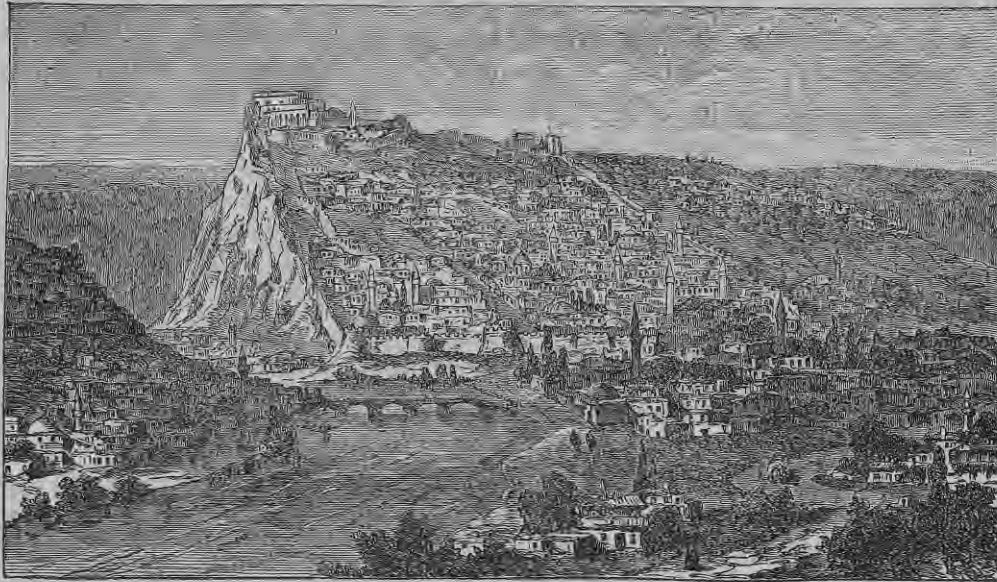
No ahreschm.

Kenigsbergã andelesdsihwe nekãd nau til jautra bijusi, kã tagad, kur prezes no Kreewijas waren stipri turp pluhst. Kaufmani rehkina, ka pret seemu ees jo leeliski.

Englantẽ 10. Oktober weenã afminu-ohglu raktuwã 232 zilweki ir no weena spehreena nosisti, til weens dsihwõs palizis.

Indijã teem apgabaleem, kur laudis badu zeesch, augligs lectus ir atkal zeribu us palihdsibu atnesis. Englante, kurai bada lauschu usturs dauds maksã, zaur scho weenu leetu buhschoht pee 4 milioni mahrz. (30 milioni rubl.) aissauptijusi. Ke, ko dewigas rohlas azumirkli isdala!

— **Amerikas** brihwalstis ir til labs kweeschu gads bijis kã wehl nekãd.

Karfas zeetoksnis Turku Asijã.

Karfas zeetoksnis Turku Asijã.

kura nobildejumu schẽ lasitajeem preekschã zelam, atrohdahts 5800

pehdas angstã kaluajã Armenijã, pee Augsch-Arakkas upes. Schi pilsehta apgabals ir jau no gadu-simteneem asmainas kauschanahs peeredsejis. Seltshuki to zitureis atnehma Bizantineeschem, wineem to atkal atnehma Turki, kad nahza Perseeschẽ un beidsiht atkal Turki. Persijas schaks 1744. g. aplehgereja Karfu 4 mehneschus, bet walti; ari pehz tam apzeetinahts pilsehts wairak reises ir tizis aplehgerehts. 1828. gadã Karfa tika no Paskewitscha it weegli eenemta. Schis Kreewu karawadonis jau astotã deenã pehz sawas iseeschanas no Kreewu rohbeschas, tagadejahs Aleksandropolas, eenehma Turku lehgeri un Karfas pilsehtam un zeetoksnim 23. Juni 1828. g. bij japahdahts. Toreis tur zitadelẽ atradahts garnisone no 11 tuhst. saldatu ar 151 leelajeem gabaleem, kas wis Kreewu rohlas krita. Jau dauds duhschigaki Karfeeschẽ turejahs 1855. g. (Krimas karã). Toreis Englantes generalis komandants Williams no Juni lihds Nowembera beigahm scho zeetoksnĩ tureja un apfargaja pret Kreeweem un wiinsch wehliigi ne-

buhthu padeweës, ja nebuhtu tizis atstahts bes palihdsfibas. Tagad Karfâ rehîna pee 15 tuhfti. eedfihwotaju, tas pilsehts gul, kâ bilde to rahda, gar weenu fkaistu stahwu pakalni. Pilsehta widu iszetahs stahws klintsragës, us kura tagadeja zitadele stahw. Ap kalna kahju tel pilsehtu eerinkodama strauja Karf-Ëschai upe, par kuru wed wezs tilts. Karf zeetokfnis ir weens no teem stiprafajeem zeetokfneem Mijâ. Kur ween no kahdas pufesfchis zeetokfnis wehl bij wahjak apfargahs, tur jau fenafais Turku karaministers Awni Pascha lika wifu no jauna nostiprinaht. Warenas semeswalles steepjahs labi eepreekschu fcho zeetokfni fargadamas. Walles un muhri ir stipri un ar warenajeem Krupa leelajeem gabaleem apspraufti. Weena pilsehta dala, Armeneeschu dala, gul no isgahjuscha kara wehl drupäs. Tas bij milfu darbagabals, pa teem kalneem nowest us Karfu wifus tohs leelohs gabalus; aigahja neween nedelas un mehneschi, bet weseli gadi, kamehr no Trapezuntes par Baiburtu noweda us Esferumu un tad Karfu. Tagad tur stahwoht 48 leelee Krupa leelee gabali; bes tam 60 wezaki, zitadeles leelee gabali un kahds duzis kalnu bateriju. Zerams, ka nu atkal Kreewu karaspehkam isdohfees fcho zeetokfni drihs sawas rohkäs dabuht.

Par dshwi Bulgarijâ

Iafam kahdâ grahmatâ, ko profesors Bergman k. sawai laulatai draudsenei us Lehrpatu atlaidis un kas eeksch „Nig. Zeit.“ nodrukata, wifadas sinas. Kâ Rumeniâ war fuhdsetees par leelu truhkumu pee laba dserama uhdens, tã Bulgarija atkal ir uhdens bagata; tur wifur is kalneem werd skaidri awotini. Turki uskohpi lohti sawas akas, jo wini tiz, ka katrâ, kas wirs semes kahdu aku razis un zela wihram atspirdsinaschanu tuknesi gahdajis, dabuhs debefis Allah gohda sahles siltaku weettuu. Bulgaru mahjokli mehdsiht tahdi buht: grahwis un masa walle eet ap mahjinahm, turigee ir sawus dshwoklus wirtssemes eetaifjuschi, nabagi eerakufchees semë un sawu pagraba zaurumu apseguschî ar mahlu juntu, kas gul us ohsolu sareem un wehl ir apsegts ar maisfalmeem. Blaku dshwooklim stahw leeli grohfti, kur Bulgari sawus Turku kweeschus (mais) faber, meeschus tura stirpäs, kas ar needrahm jeb salmeem apsegts. Katrâ fehtwidu ir zeeti nomihdihts plahns, kur fainneeze ar sirgeem iskut labibu. Sunu atrohd pee katras mahjas leelu baru. Bulgari dshwo zaur zaurim leela nabadsiba, bet wini dshwookli, ihpafchi ta weena gohda istaba, ir deewagan skaidra; fainneeze it mehneschus aifsmehre sawai mahlu buhdai ar mehfleem un mahleem wifas fchirbas un isbalto ar kalkeem wifas seenas, par pinseli ta bruhke aitas ahdu. — Zeki pee dauds maj leetus tur lohti ismirkst, kalni ir weetahm lohti stahwi, drihs fchur drihs tur strahda kahdi 150 saldati ar windahm un taawahm, leelohs gabalus semë laisdami. — Kad mehë nonahzahn Boradimâ, tad tur patlaban bij leelaku kauschanahs bijust, tur bij Rumeniâs sirsta karakohrtelis, tahdâ weeta ir dauds ko redseht; tur lehlfcho ordonanzwirfneeki fchurp un turp, tur mascheere ar musiki weena regimente pehz obtras garam, selttresoti wirfneeki jahj, leelo gabalu rindas stirkschl, munizijas rati dind; kasaki ar sawahm augstajahm ahdu zepurehm, pihkis gaisâ iszeltë, skaidra fchurp un turp. — Weens ulanu pallawneeks bij mani pee

sawas wakts uguns usluhdsis un pahrunajahm kara buhschanu. Samowars wahrijahs, mans dentschuls bij ari drihs usmedijis schidinu, kas mums weenu mahzinu no sawahm „Berlines definahm“ pahrdewa par 3 rubli, feers bij wehl dahrgaks. Maife mums bij pascheem lihds; tã tad walarinas bij gatawas un naktis gula tapat, prohti apafsch debes masë kalnusch, gan kahds wezs kapu kalnusch, kur galwu atspeedu. Kad zilweks peekufis, tad apafsch swaigsnehm ir it jauka dufa; saldata apgehrts ir tahds, ka tas der ari par maifinu, palagu un spilwenu; tafchina apafsch galwas, mehtelis par apsegu. Kad nau leetus un wehtras, tad gul tã it meerigi un nemas nefaproht, kapehz mahjäs til dauds nodarbojahs gar saldaku dufas weettuu. — Zela lasaretes ustellejoht mums bij jaeewehro, kur skaidrs uhdens atrohdams, jo wif tee uhdeni, kas no Plewnas nahf leija, ir par neskaidreem patafisti. Turki ir tur muhseju lihkus fametuschi eekschâ, lai jel ari kâ lihki wehl mums dabutu skahdeht. Us Kreewu baterijahm Plewnas turwumâ palahpjotees biju ari uskaphis us tahm isluhkoschanahs trepehm, kahdas tur gaisâ uszeltas; tur no augfchas war redseht Plewnas basnizas un tahlak tahs 4 leelohs skanftis no Grwizgas, no semes lihds augfchai rindäs ar leelajeem gabaleem apsprauftas. Tahlak pahreds ari Turki lehgeri aif dubult wallehm, kas ir kâ weens zeetokfnis. — 22. August dserdejahm it skaidri leelo gabalu krahlfchanu, kur Lowazu firmeja un ari eenehma; ari mehë dabujahm no turenës eewainotus: Weenam kasakam bij kahja fashauta, winsch bij dohmajis, ka Lowazâ nebuhs dakteru, bij ar wifahm sawahm breefmigahm fahpehm sirgâ palizis un tahs 5 juhdses atlehfschojis pee mums us Boradimu. Utnahza 25. wakarë, patlaban gudroju, kur nakti pahrwadiht, waj wesuma ratös waj maifa laukâ, tã atskreen kohra dakteris un sauz: „Us preekschu, nu ir laiks!“ Zeerendel stundas laika bij muhsu lasaretu rinda pee 2 werstes garâ zekâ; jahjeji ar luktireem jahja blakam, kamehr pee wipies peenahzahn, tur peeturejahm. Ohtrâ rihtâ fahlahs ta breefmiga schaudifchana un nezil ilgi, tã jau nefa eewainotus un dabuju weenam kononiram kâ pirmajam abas kahjas nonemt, ko Turki granata tam bij faplohsijusi. 26. un 27. bij mums warenas darba deenas; dabujahm tahdus breefmigus eewainojumus ahrteschana, kahdus wehl nekad sawâ muhschâ nebiju redsejis. Tas pohfts, ko granatu bumbas rada, nau ween tas, ka meefas lohzeeki tohp faplohsiti, bet ir wif tas zilweks ir tahdu treezeenu dabujis, ka ir kâ nofists. Tahds nabadsusch gul ar aufsteem fweedreem apsegts, pullstenits ir til ko wehl manams, to wainu winsch neleekahs ne manoht, til azis ar sawadu spohschumu walstahs fchurp un turp un dohd leezibu no tahm fahpehm, ko tas zeefch. Dasch it peepeschî isdseest, kur nemas newaram nojehgt, no kam til ahtei ta dshwiba isgahja; pee zita atkal redsam, ka dshwiba til fihksta; pusfruhfts ir atplehstas un firds karajahs redsama un wehl pulst. Tahdu breefmigu eewainotu gan nebij dauds, warbuht kahdi 20 par deenu, jo to leelako skaitu tee breefmigee eerohtfchi bij us weetas nokahwuschî. — Breefmiga bij ta leelo gabalu rihbeschana to nakti us 30. August, krahza un ruhza, brihscham atkal nostinkschjeja it kâ pa weselu pilsehtu wifas ruhtes us reisi fadaufitu, tad atkal tschuhsteja it kâ damfprize begofchas ekkasudmalas dshistu. Tã gahja zauru nakti, ka ne azis nedabujahm aistafist un deeninai austoht trohlfnis tapa jo fpech-

zigs. Tā gahja lihds pulksten 11., tē us reisi wišs apklusā; mehš sinojahm, ko tas klusums nosihmeja, jo nu gahja ar sturni wišs kahjineku spehšs uguni. Nu sahka slinšču šchahweeni gar wišu to pee 15 werstes garu lihniju kralšscheht, it kā daudš sinti ratu par brugetu eelu brauktu. Tā nebija wairš schauschanahš, tā bij kā šhajšana, apbahrstiššana, ar lohdehm. Un tā gahja 5 zauras štundas. Nu zaur wišu šcho breešmigu uguni gahja muhseji zauri; seme bij dublaina, tee gahja us preešču, kaut gan til puše nonahza, kur wareja Turkus ar šchitkeem durt laukā un tomehr ari šcho ašinaini eekaroto štansti waijadseja atkal atdoht.

Turku jahjeju artilerija schahwa ar kartetschahm pistolu lohdes grahwjōš eekšā un lohdes lija kā lectus. Tur nespehja tahdā uguni pretim pastahweht; pamastim bij muhsejeem ja-attahpjahš atpakat; wini to isdarija tahdā kahrtibā, kā 3. Sept. ar muski nahza atpakat Tuschenižā. Tais deenas no 30. Aug. lihds 3. Sept. bij mums lohti daudš darba, un neween tas dakteri nokause, kad winam kahdas 20 un wairak lohzeļu nonemššanas ja-isdara, bet wišwairak nogurst no tam, kā azumieklī ir janodohma, waj lohzeklis pametams jeb ne, waj ir kahda leela ahdere pahrzirša jeb kaušs famalts, u. t. pr.; wišs tas darbs tā nogurdina, kā ir pat nakti meegš nenahš azis. Ari nau watas guleht, daschuris dšihwojam lihds pat rihtam, kur tad pahri štundinas pakritahm daudšmas atpuhstees un tad no jauna staht pee darba. Nau wiš darbs tā kā uniwersitešes namā, kur študenti ir pat dmaschu aistura, kad nasis stahj pee darba, lohzeklī nonemt; tē gul wišaplahrt waidetaji, waimanataji un kledseji. Tē lahde weens weegli eewainohts, tur luhds Deewu mirejš, tē dšifina lohpeja kahdam gruhti šlimam wina luhpas, tur dšeed preešteris mirššanas štaniju un widu tur lai strahda ar drohšču rohku un jautru azi dakteris. Ak kahda šwehtiba tā ir, kā mums ir kloroforma šahles, kas eemidsina, tā kā gruhstakais daktera darbs noteek šlimajam nemanoh! Mehš ešam spehjuschi kloroformu palihgā nemt ne ween pee gruhstajahm, bet ari weeglakahm wainahm. Zaur labu darbu eedališšanu starp wišceem strahdneekceem mehš 30. un 31. August warejahm 3400 eewainotus pahrawareht un teem to pirmo palihdsibu pašneegt. Man ir jau tas preešs bijis daschu no apfeetajeem atkal špirgtu redseht. Wehl mums dasch kas truhšt, bet to waram fajiht, kā gan ne weenā agrakā karā nau til ahtri us weetas eewainoteem ahsties palihdsiba tiluši sneegta, kā tagad šhini karā pee Kreewu armijas. Deewšgan gruhti ari nahkahš wišam kahdam leelam eewainotu pulkam ehdeenu un dšehreenu pašneegt, jo lasaretu eerikte ir wišpirms preešch simteem un ne tuhštšofcheem eerikteta, bet tomehr to ari isdarihahm; leele fanowari wahrijahš us semē eerakteem ugunšfureem un warejahm katru auktumu zeetofchu tuhdaļ šasildihht un tahlak apgahdaht. Dascham us zeta bij šaldata mehtelis nokritis, kur dahrgš bij katrs deklis, ko mihtas rohkas no tahlenes bij atšutijuščas. Muhšu eewainotu nesejeem ir isdewešs gandrihš wišus eewainotus atwahht us muhšu puši. Dasch isglahjahš us it brihuišču wišš. 30. August weens no muhsejeem bij šaschautš pakritis. Turki gahja pa wina pahri, wišch redseja, kā tee žitus pušdšihwus durštija, wišch mudigi palihda apakšch lihku gubinas un tur ne lohzeklī nekustinaja. Turki wianu nepamanija, tā wišch tur 2 deenas guleja, kamehr palika klusak un nu nakti pamastim ar breešmigahm šahpehm lihda us muhšu

puši, no rihta muhseji to atrada un atweda us muhšu lasareti. No muhšu baterijas pušes wareja redseht wefelas gubas lihku gulam, tur starpā wehl bij dasch dšihwš, bet kā teem lai peeteek klahht. Mesen ar šarkano kustu mehginaja klahht eet, bet Turki dewa uguni un teem bij turpat ja-aggul. Šmans Pašcha ne-efohht gribejš tapehž neweenu tumumā laikt, lai dedabuhn redseht, kā wišch tur lehgeri noriktejis. Šchinis behdu deenas krita kā gaismas stars tā preeka wehštš, kā warenaka Griwigas reduta bij eenemta un ašinis nebij par wolti isleetas.

Is Maskawas.

Uwiesš bija sinohts, kā Latweešču juhrneeki is Minaischeem (Widsemē) sem fawa juhršloklas školotaja, kuga kaptaina Dahla k., wadiššanas ar kugi is Bakar-Giropas us augsteem seemeceem demušchees un ari fawu nodohmatu mehrlī it laimigi šasneegušchi. Zeenigeem lastitajeem gan wišceem nebušs šinams, kā lihds šchim wehl neweens kugis nebij zaur Ledus juhru eepeldejšs Sibirijas Obas upē, kur tagad no muhšu tauteešcheem wadihts kugis pee Loboifškas pilsehtas lepojahš. Par šcho isdaritu šwarigu darbu, kas Kreewijai un wišai pašalei par labu un mums Latweešcheem par ihpašču gohdu, peenahkahš ne-issakama pateiziba muhšu kreetneem duhšchigeem juhrneekceem un Aisariškas Juhrneezibas Beedribas leetuwedejam, wišceem Latweešcheem pašihstamam Waldemar k., kas jau daschadi preešch fawas tautas labklahššanas puhlejees un ari šhini leetā tas pirmis bijis.

Behž dabutahm šinahm, kā muhšu juhrneeki fawu kugi Obas upē atstahš un pa semes žetu zaur Maskawu us mahjahm dohšešs, mehš Maskawas Latweešču pulzinsch bijahm preežigi, kā waresim fawas tautas waronus waigu waigā šlatiht un širšnigi rohku speest. Gaidita deena ari drihš atnahza. Šwehtdeen, 2trā Septemeri, šapulzejahš muhšu pulzinsch pee Waldemar k. un gaidiht gaidija juhrneekus atnahkam; wini ar nelika wišai ilgi šewi gaidiht. Ap pulkšteen 11. bija jau muhšu juhrneeki klahht. Wišpirms atnahza kaptainis Dahla k., drufzin wehlatu wina palihgš Kaudsepa k., un beidsoht aštoni matroschi, kuru wahrdus es peemiršis esmu.

Behž širšnigas apšweizinasšanas mehš teem pašneedsahm telegramus, wehštules un ari dšeesminas, ko daschi širdigi tauteešchi is Behterburgas, wezahš Mihgas un žitahm malahm peesuhstija. Is Behterburgas bija ar 38 parakšteem šchahda telegrama: „Šweiki Sibirijas jauna juhras žeta atradeji leelā Behtera šchuhpka pajumtē! šweiki juhs, muhšu juhrneeki, kas wina eesahkumu til šlaweni turpinajušchi, seemeka juhras ledai- aus witaus un breešmas ar karstu juhrneeku širdibu pahrspehdami un pašchus uhdens wahrtus dahrgai Kreewijai, wišai pašalei, atwehrdami!“ Telegrama is wezahš Mihgas šlaneja tā: „Til ko isdširdušchi, kā Latweešču juhrneeki laimigi greešchahš atpakat us mahjahm, fawu žetu pa Obas leelupi nobraukušchi, Mihgas Latweešchi apšweizina šawus tauteešchus un juhrneezibas preešchpulzneekus Kreewijā, kā teem laimejees atklahht jaunu žetu us Sibiriju. Mehš zeram drihš apšweizinaht muhšu duhšchigohš juhrneekus wežā andeles pilsehtā Mihgā, muhšu pulkā. Lai dšihwo Latweešču juhrneeki! Lai dšihwo Kreewijas juhrneeziba! Kalnišch, Džirikis, Waumanis, Weinbergis.“ Weens Maskawā dšihwodams tauteešis, kas šlimibas

dehl newareja klast buht, atsuhtija ar pilsehtas telegrafu schahdu apfweizinaschanu: „Apfweizinaju firdigohs juhrneekus, ka tee til leeliski atklahjuschi zelu, kas wed pee tahlas tehwijas bagatibas awoteem, apfweizinu Keisarisku Beedribu, ka tai til lohti sekmejees winas darbiba. Wandrewitschs.“

Behz tam sehdamees pee meelasta, kur ari, ka tas arween mehds buht, runas un weselebas usdserfchanas netruhka. Waldemara k. issazija ihfa dedfiga runa Keisariskas Juhrneezibas Beedribas un muhsu fapulzejuschohs Latweeschu wahrdä fawu pateizibu muhsu drohscheem firdigeem juhrneekem, ka wini par seemeta juhwas bangahm un ledus klintihm nebehdadami, plafschohs juhwas wahrtus Kreewijoi un wisai platai pasaufei atweh-rufchi. Idewigu brihdi eewehrodams, lasija muhsu jau daudseem passihstams Brihwsemneeka k. fawu preefsch mineteem juhrneekem fazeretu apfweizinaschanas dfeesminu, kuru ari zeen. lasitajeem sche pasneedsu:

Si fenatnes mums laiku sinas stahsta

Par seemetneeku leeleem darbeem gan:

Ka winau laiwas juhru juhwas brauza,

Ka winau schkehpi semju semes skan;

Ka seemetneeku duhscha bangahm zehlahs.

Ka winau pulkus bangahm krasdos swel —

Dauds walstis ir, ko winau rohka grahwa,

Dauds walstis ir, ko winau rohka zel.

Un no schi seemetneeku fenä gohda

Ar Latwjeem fawa teefa peenahkabs,

Un peenahkfees jo waitak nahkamiba,

Kad jauna gaisma miglas klichdinahs.

Jo Latwju schkehpi seemetneekos dimda

Un Latwju laiwa balti lihgoja —

Kas sin, ka zehlufees ir Kusu seme?

Kas sin, ka pohsta gahja Sigtuna?...

Un ka muhs' tauta fenä gohda wehrta,

To tagad leezina muhs juhrneeki, —

Kam seemetneeku wahrdü, seno gohdu,

Ar dahwina wisaugstee seemeti;

Kas „Seltu semei“ zelu eerahdij'schi,

Par kuru wehdihš laimi juhrneeki;

Kas leezina, ka wezä „Dsintru seme“

Wehl tagad dshwo wezee Latweeschi.

Tad, muhsu juhwas mahtes dehli, sweiki,

Jums „Kreewu firdi“ atskan muhsu gohds;

Jo prohjam dehstat kreetneem darbeem garu,

Kas tikai ihstahm juhwas tautahm dohts.

Tad seedehs Baltija muhs' leela walsti,

Un gohdam mineta buhs kaimindš;

Tad buhs tai tikdaud mantu, gohda rohdu,

Zil dsintra pilei juhwas dibendš.

Behz schihs dseefminas jutamees wisi garä aifgrahbti, pazehlamees no faweem krehfleem un ar skanigu „hurah!“ fawas pilditas glahses lihds dibinam us tautas labklahfchanu istufschojahm. Behz pabeigta gohda meelosta wehl pahri stundinu pa juhwas atgadijumeem tehrsejoht it newiloht aistezeja; tad atwadijamees no faweem tautesechem un ifkatriš ar lihgfmu prahtu us fawahm mahjahm dewamees. J. Frizsons.

Dshwibas gudriba.

No rakkseem, kas til ween smet gudribu,

Pats negudri til eet zaur dshwibu,

Tas tahki no tahs arween atstahjahs,

Par gudribu tas iwelti preezajahs. — —

Til dshwé ta ta seme dshwiba,

Kur gudribs fakne eefschä leekama!

Leez degtu tani, kohpj to kreetni ween,

Tad fakrahki tu auglus katu deen! —

G. J. S.

Dselszetu brauzeeni.

Us Zalgawas dselszeta.

No Rihgas	isbrauz	9 50 pr. pusd.	1	pehz pusd.	8 55 waf.
„Tobruu kalneem	10 1	1 11	1 11	9 6	9 6
„Dhlaines	10 30	1 40	1 40	9 34	9 34
peenahl Zalgawa	10 50	2 9	2 9	10 2	10 2
no Zalgawas	—	2 29	2 29	10 23	10 23
„Krimuhnes	—	3 11	3 11	11	11
„Behnes	—	3 52	3 52	11 33	11 33
„Nuzes	—	4 17	4 17	11 57	11 57
„Nubas	—	4 58	4 58	12 30	12 30
peenahl Moschatkos	—	5 29	5 29	1 2 rihä.	1 2 rihä.
no Moschatkeem	—	6 35	6 35	2 58	2 58
peenahl Leepaja	—	9 43	9 43	7 3	7 3
no Leepajas	isbrauz	10 47 wafar.	1 43	—	—
peenahl Moschatkos	1 40	5 28 wafar.	5 28	—	—
no Moschatkeem	4 23	rihtä.	—	7 13	7 13
„Nubas	5 12	—	—	7 52	7 52
„Nuzes	5 52	—	—	8 32	8 32
„Behnes	6 17	—	—	8 57	8 57
„Krimuhnam	7	—	—	9 40	9 40
peenahl Zalgawa	7 39	—	—	10 10	10 10
no Zalgawas	7 59	3 37	3 37	10 27	10 27
„Dhlaines	8 22	4 10	4 10	11 10	11 10
„Tobruu kalneem	9 5	4 42	4 42	11 42	11 42
peenahl Rihga	9 13	pr. pusd.	4 50	pehz pusd.	11 50 rihä.

Rabibas un pretschu tirgus.

	Makfaja par:	Zalgawa.	Rihga.	Leepaja.
1/3 tschetw. (1 puhru) rudju	3 r. — f.	— r. — f.	— r. — f.	— r. — f.
1/3 „ (1 „) kweeschu	5 „ 50	— „ —	— „ —	— „ —
1/3 „ (1 „) meeschu	3 „ —	— „ —	— „ —	— „ —
1/3 „ (1 „) ausu	1 „ 70	— „ —	— „ —	— „ —
1/3 „ (1 „) straw	4 „ —	— „ —	— „ —	— „ —
1/3 „ (1 „) ruyju rudju mitlu	2 „ 80	— „ —	— „ —	— „ —
1/3 „ (1 „) bshdeletu	4 „ —	— „ —	— „ —	— „ —
1/3 „ (1 „) kweeschu mitlu	5 „ 30	— „ —	— „ —	— „ —
1/3 „ (1 „) meeschu putrainu	3 „ 85	— „ —	— „ —	— „ —
1/3 „ (1 „) kartofetu	— „ 95	— „ —	— „ —	— „ —
10 pudu (1 birfawu) feena	8 r. 60 f.	— r. — f.	— r. — f.	— r. — f.
1/2 „ (20 mahz.) kweesta	6 „ 50	— „ —	— „ —	— „ —
1/2 „ (20 „) dseltes	1 „ 20	— „ —	— „ —	— „ —
1/2 „ (20 „) tabafas	— „ 90	— „ —	— „ —	— „ —
1/2 „ (20 „) schkibtu apiju	— „ —	— „ —	— „ —	— „ —
1/2 „ (20 „) trohna linu	2 „ 50	— „ —	— „ —	— „ —
1/2 „ (20 „) brafa	1 „ 20	— „ —	— „ —	— „ —
1 muzu linu fehlu	14 „ —	— „ —	— „ —	— „ —
1 muzu fiklu	25 „ —	— „ —	— „ —	— „ —
10 pudu farkanas fabls	10 „ —	— „ —	— „ —	— „ —
10 „ baltas ruyjas fabls	10 „ —	— „ —	— „ —	— „ —
10 „ „ smalkas fabls	10 „ —	— „ —	— „ —	— „ —

Pee Kurfemes luteru basnijzteesas preefsch weena ohtra luteru mahzita ja un dwehfeles gana, tahds luteru karawihreem kara lauka lasaretis dedfigi wajadfigs, no Lutriau draudses eemalfati 8 rubt.

Atbilda.

A. I. — R. Paldeews par tahs gohdadeenas aprahlu. Til tas weens teikums bij japamet pee malas. Jo tad weeni tabs pafchas semites behrni ohtras wina gohdadeena ar fawahm balshu nahf apfweizinaht, tad patefi neklabots, tohs ruyjl atraidiht un tad pafchi gohdadeenas isrihtotaji tohs us nehmufchi un teem weetu eerahdijusch, tad ari neweenam weefam neklabees, tohs nowakat ar faweem wahrdem fweest laufa. Kur waina, tur waina, bet schint leek patefi ihgnunam to weetu ne-atrohdam. Latw. aw. appabd.

Latw. Awischu appahdatajs: J. W. Safranowicz.

Sludinaſchanas.

Jauna grahmata.

Skaidra un nepabregrohsita

Mugsburgas konfessione jeb tizzibas leeziba.

Sirdsmihloteem tizzibasbeedreem par labbu floblas un mahjas, istahitita un ar fwehtu rakstu leezibahm apstiprinata.

Latwiski no

H. Blumberg.

Maksa 30 kap. fudr.

Mundales pagasta waldba dara zaur ſcho ſinamu, fa wina 14. Nowember f. g. no Mundales pagasta magastnas

1000 mehru meeschu

masakas dakas, no 5, 6 un 10 mehri wairakfobhita-jeem pahrdohs.

Mundales pag. namā, 20. Oktober 1877.

(Nr. 582.) Pag. wez.: J. Rosmann.
(S. W.) Rakstuwed.: Th. L. Bulder.

Krohna Wirzawas pagasta teefa dara zaur ſcho ſinamu, fa nelalkes ſcheijenes Lohmen Thomborg mahju fatmneezes Greetas Thomborg, ſim. Benjamin, to 17. Oktober wehl nepahrdohsta mantiba, fastabwedama is daschadabm ſeeweefchu drehbehm, gultu-drahnam, ka art gobwihm, aitahm, ſohſihm un piblehm, 31. Oktober f. g., Lohmen Thomborg mahjas uf wairakfobhifchanu itks pahrdohsta.

Krohna Wirzawā, 18. Oktober 1877.

(Nr. 730.) Preekſchfehdb.: M. Mattufel.
(S. W.) Teef. ſkrihw.: G. Wahren.

Kerdu. Beſthorna grahmatu = bohdes, Zeligawā un Kuldigā, dabunamas ſchah-das grahmatas:

Miffena farunnas par

Luttera maſo katkismi.

Grahmata wiſſeem Deewa wahrdu mihtotajeem, un ihpaſchi itim deriga rohtas-grahmata flobh-meistereem.

Pahrtulkota no **Z. Silpauſcha.**

Preekſchwahrbus ſchai grahmatat peelzijs R. Bergmann Ruhjenes wezz. lutt. mahzitajs.

Maksa 1 rubl. 75 kap. fudr.

Skoblotaji pehz ſchihis grahmatas ſawās floblas tizibas mahzibas dohdami drihs nomanihis, fa tabs ſtundas buhs behrneem jo patibitamas un dauds fwehtibas atneſhs preekſch paſcheem un behrneem. Uri wiſeem jiteem ſchi grahmata eewehlama par tizibas uſtaifſchanu. —

Mahzibu rahditajs

preekſch

Kurfemes ewang. luteru lauf-fkohlahm

dohts no

Kurfemes laufskohlu wirswaldifchanas.

Maksa 15 kap.

Nams,

uf ſmiltihm uſtaifſhts.

Stahis pee pirma bauſcha no

R. Fries.

Iſi Wahzu walodas pahrzelta no

S. Sieventhal.

Maksa 20 kap.

СЛОВАРЬ

УПОТРЕБИТЕЛЬНЫХ СЛОВЪ И ВЫРАЖЕНІЙ

ВЪ РУССКОМЪ И ЛАТЫШСКОМЪ ЯЗЫКАХЪ.

Wairak leetojumu

wahrdu un isteikumu krahjums

Kreewu un Latweefchu waloda.

Sarakſhtis no

Dimitri Mewes,

wirskohlotaja pee Rihgas pilseta gimastnas.

Maksa 30 kap.

Šhij wahrnizej ir tas noluhks, par palihdſibu pee kreewu walodas mahzibas dereht. Wina at-rohdahs pehz kahetahm fastahditi wairak bruksetee wahrdi is ildeenigas dſihwes, pee kam tahm noſh-mefchanahm no ikktras leetas tee ar tahm paſchahm ſafeedamees lalka wahrdi, ſawadibas wahrdi un ſahp-tibas wahrdi nahk; jaur tam teef, kas is ſchihis grah-matas mahzajs, wilaigu teikumu fastahdifchana ruh-lin atweeglinata. Tadeht buhtu ſcht grahmata ir ihpaſchi preekſch teem deriga, kam wiewahrigā tam deeneſitā buhtu ja-estahjabs.

Miffas grahmatu bohdes dabujama.

Latwiska
Pawahru-Grahmata.
Trefcha druka.
Maksa 1 rubli 10 kap.

Kohiti deriga un nepezeefchama grahmata preekſch pawahreem un ſpihsmanehm, ka art preekſch leelatahm fainneeziabhm. Satur pamahzifchanas, ka war par it lehtu maksu ſmekigas baribas ſagatawoht. Nedriht-ſtetu tadeht neweenā fainneeziabā truhft.

Miffas grahmatu bohdes dabujama.

Skoblotajs
pehz **Deewa prahta.**

No

S. Sieventhal.

Maksa 12 kap.

Dſihwibas flobla

no

D. Junke.

Bremes pilseta mahitaja.

Latweefchu waloda pahrzelta no

S. Sieventhal.

Maksa 20 kap.

Bibbeles = ſtabſti

behrneem preekſch mahtehm iſlaſami, pehz fwehteem raksteem ſarakſhtiti no Rendas mahzi-taja **R. Gruner.**

Ar dauds bildehm puſchkota.

Maksa 25 kap.

Likumi

preekſch ewang. luteru laufskohlahm un laufskohlotaja ſeminareem Jgawu ſemē un Kurjeme no Keiſara Majesteles apstiprinati 25. April 1875.

Maksa 15 kap.

Wefelibas draugu padohmi

jeb

„Mahju-dakters“

jeſta beedris, kas pa mahjahm ſtaigadams neween aſtrigufcheem, bet wairak wehl weſſeleem dohs dachu pamahzifchanu, ka war weſſelibu iſfargahd un ſtirinabt. Šcho grahmata mihtem Latweefcheem ſarakſhtis L. v. Dietrich, Dakteris, Latweefchu draugu beedris un Jumpraweeſchu muſſchas dſimtd-lungs. — Maksa 25 kap.

Katra ſamiltja nahk preekſchā, fa kahds lohze-llis teel kahreſt no ſlimibas peemellehts; bet muſhu ſemju certites mums ne-aktawo ozumierli dabuht dakteru un ſahles pee rohtas. Šchai nebuſchana palihdſehi bij muſhu augstigohdojama ſarakſhtitaja no-luhks, lai ikktrām buhtu ja eefpehja, ſlimneefam libds daktera atnahſchanaſi wina ſahpes zil eefpehjams weeglinabt. Šchai grahmatat newaijadsetu tadeht ne-weenas fatmneela mahjas truhft.

Mahju-dakters jeb Jauna weſſelbas grahmata Jhfa pamahzifchana ka war idglahbtees no daschadabm ſlimibahm un ſahpighahm laitehm, kad iſtenu daktera paligu ne war aſneegt. Šcho grahmata wahzifsti ſarakſhtis R. Burſh, Kurjemmes dakteru-teefas wezzatajs, un Latweefcheem pahrtulkojis R. Schulz, Zeligawas latweefchu pilſata-mahzitajs. Maksa 15 kap.

Šchi grahmata ir it wiſeem eewehlama, kas ſawu weſelibu, ka paſaules leelako mantu, miht un libds beighahm wehlabs patureht. Šchi grahmata mahja, ka war no daschadabm ſlimibahm iſfargatees, un ſa war, kad tohs padohmus klauſa, no wiſahm ſlimibahm grihwu dſihwi weſt. Par grahmatas iſhti deriga ſaturu galwo muſhu ſlawena un wiſeem paſſhstama ſarakſhtitaja wahds.

Paſjudis behrens.

Stahis preekſch wezeem un jauncem

no **H. Folmar.**

Ar rakſtitaja atwehlefchamu pahrtulkohs no

D. Behrsina,

pagasta-flobhmeitera.

Maksa 12 kap.

Basnizas un skohlas sinas.

Weens Kungš, weena tiziba, weena kristiba.

Nahditajs: Sinas. Palibgs ihstena laika. Lauzeneku behrnu wezateem. Zelgawas latw. pilsehta draudse. Mikones lapa.

Sinas.

Zelgawas Zahna basniz, mahzitajs Dsiene k. tureja tizibas atjannoschanas swehtdeenā, tai 22. Oktober sawu atschkirschanahs sprediku un tad ees us sawu jauno darba lauku, us Nau-neem Widsemē. Lai Deems, tas Kungš, paschfir wina gahjumu un lai Dsiene k. bagati atmakša wifus puhlinus un sweedrus, ko sawu draudsi kophjoht istszinajis. Kamehr winam weelā atkal zits mahzitajs buhs iswehlehts, Zelgawas mahzitaji eefsch Zahna mahzitaja amata tā dalijuschees, ka latw. lauku kirspheles mahz. Conradi usnehmis zeetumneekus kohpt, latw. pilf. mahzitajs Schulz flimneekus stalplazi, abeju Wahzu draudsu mahzitaji wifas zitas amata darischanas un zeen. superdenta k. spredikuteilichanu Zahna basnizā. N. S—z.

No Lutrineem. Kā silts lectutinsch pawasara augus no-skalo un tohs us augshanu paweiksmina, — tā ari tas likums, ko augsta waldiba preefsch muhsu laukskohlahm apstiprinajusi, rada skohlas buhschanai jaunu anglibu, waj nefapraschanu un kuhtribu noskalodams, jeb ruhpijus skohlas kohpejus darbā stiprinadams. Skohlas angtin fahk augt til lab pehz skaita, kā eefschliga fatura. Kur wehl nebija, tohp taititas, kur nepilnigas atradahs, teef pahrlabotas. Beefschi ween awifēs par to war sinas lasiht un teescham preezatees.

Skohlas labumu atshidama un skohlas likuma leelakas peeprafischanas eewehrodama ari muhsu Lutrinu pagasta waldiba nau gribejusi ar sawu skohlu zitahm pakalā palikt. Behru seem redsedama, ka preefsch pawairojuschohs skohlas behrnu skaita — bij pahri par 100 — pilnigas ruhmes wairs nau, ta apuchmahs us scho seemu par to gahdaht un kreetni gahdaht. Tas ari gohds Deewam nu ir notizis. Muhsu muhretā skohlas namā skohlas istaba ir ohtrteel leela pataifsta, un atkal smuki balta; pihlari nomahleti. Us behnina, kur lihds schim tufschas ruhmes bija, atrohdaht tagad 2 ehrtas gulamahs istabas. Weenā galā gulehs sehni, ohtrā meitenes. Lai starp behrneem grubstischamahs un nekahrtibas nenotiftu, wed us katru istabu sawas trepes. Lai behrneem nau waijadfigs gultas us skohlu west un teem, kam tahs truhktu, ari nau us grihdu jagul, ir gulamajās istabās gar feenahm laschas eeriktetas. Bes tam wehl ari, lai skohlas namš katram garam eedamam jauku is-skatu dohtu, ir lewenis ar jumtinu peebuhwehts; flapjums ari newarehs muhrus atmehrzeht, jo ahrapuse apalsch lohgeem ir sakt mahleti bleki passiti. Tā tad nu muhsu skohla ir gan no eefschenes gan ari ahrenes jauki uskohpta tapusi. Pateiziba par to lai ir nowadeem un winu waldischannahm, it ihpaschi Lutrinu pagasta wezakajam Insku Labrenz un preefschneekam Bruhwer Alfsne, kuri laiku un puhlinu pee wifa schi darba is-

weschanas nau taupijuschi, bet ar labu un gudru prahtu wifas waijadfibas peegahdajuschi. Mehs waram drohschi zereht, ka ari us preefschu muhsu pagasta waldneeki ne-apniks par sawu skohlu wifadi gahdaht. Tā tad nu ar schim rindinahm esmu pasinojis tautescheem, ka ari par muhsu skohlu ir tapis gahdahts, un gribejis zaur to zitahm pag. waldibahm, kuras wehl negribetu fanemtees, sawu skohlu labi apkohpt, parahdiht, lai labahm preefschimehm pakal dsenahs. Un Deews tas Kungš, lai ari schini skohlas seemā ustur pee mihtas weselibas tā skohlenus kā skohlmeisteri un skohlas pahrluhkus un apgahdatajus, ka katris waretu sawu darbu ar preeku strahdaht par swehtibu sawi draudsei un tahlak wifai muhsu semitei! N.

Par Kuldigas kirspheles krohna skohlas namu un wina eefwehtichanu mums wehl sino tā:

Pilsehta pufe, us putnu dahesa lauku atrohdahts us bijuscha plohsa eelu, kahdu masu gabalinu no pilsehta, stalts un leels muhra namš ar dakstinu jumtu, tas nu ir Kuldigas kirspheles skohlas namš. Ehla ir 16 asis gara un 8 asis plata; ehlas zehlejs ir kahds krohna faimneeks; buhwehts tapa diwi gadi. Eefwehtichanas deena bija nolikta us 8 Oktober f. g.; no rihta agri jau fahla lauschu bari us jauno namu dohtees. Bullsten 12. pusdeenā atbrauzā zeenigs draudses mahzitajs Freiberg k. Papreefschu dseedaja Kuldigas latw. dseed. kohris, apalsch Sommerfeld k. wadischanas us tshetreem balseem to dseefmu: Lai Deewu wifli lihds; tad nolassja zeen. draudses mahzitajs 103. Dahwida dseefmu; draudse us tam dseedaja kohpā: Gohds Deewam ween ar pateilichan; tad tureja mahzitajs jauku un firde aisgrahbdamu runu; pehz tam dseedaja dseedataju kohris no Bergmann k., fazeretu dseefminu: „Slawu sawa Deewa preefschā“ u. t. pr. Behz tam kahpa us kanzeliti jaunais skohlotaus Freymann k., kurfch lihds schim bijis Kabilā par palihga skohlotaus, pateizahs zeen. mahzitajam un draudsei par to laipnibu, ka winam sawus behrnus ustizejusi un apshlijahs tā mahziht zil winam buhs eefpehjams. Behz tam dseedaja Kuldigas wahzu kohris kahdu is Dahwidā dseefmahm, un tad zeen. mahzitajs eefwehtija skohlu ta trihs weeniga Deewa wahridā. Behz eefwehtichanas bija preefsch femischka pulzina gohda maltite augschejā tahschā. Lai nu stahw jaunais, staltais namš us behrnu behrneem, un lai no wina isnahk brihwi laudis garigā un meefigā buhschanā. — Weens weefis.

Spanijā waldischana gan bij fohlijusees, ka wina atkaus pilnu swabadibu ari ewangeliskas tizibas laudihm, bet katoli tomehr ir pratuschi ar waldischanas kungeem labi apetees, tā ka wifli ziti no katokeem stipri atkal tohp speefsi. Notika wehl tahds warasdarbs Andalusijā, ka tur weenam luteru wezaku pahrim katolu preesteris ar waru nokristijis winu behrnu sawā katotu basnizā; meesta preefschneeks bij gahjis preesteram par

palihgu. Bet to leetu sahka daudsinacht pa zitahm walstihm. tā tad waldischana aprahmufees, ir pahridaritajus norah-just (!) un isfludinajusi, ka wina nefaus zitas fizibas aistikt.

Palihgs ihstena laika.

(Beigums.)

Kad Mahrtsch bija fassidijees un labi pa-ehdis, eefahza Kotteene to atkal klausinacht, un Luters tai isstahstija no sawas pirmahs jaunibas lihds schim brihdim wisu sawu dshwes gahjumu. Schehlfirdiga namamahste jau bija to leetu pahrdohmajusi, bet ta Mahrtscham no tam neta neteiza, pirms wehl nebija ar sawu laulatu draugu runajusi. Wina to atlaida ar labi peepibitu tarbu, tam peefohdinadama, lai tik luhdsoht Deewu, gan tas wisam truhkumam un wisahm behdahm galu darischoht. Wehl us trepehm ta aigahjejam sawa pakal: „warbuht ka mehš jo drihs atkal redsefimees.“

Mahrtsch sawu tarbu us plezeem lizis skrehja ka ar putna spahrneem. Mahjās pahrnahzis tas nemas ne-eewehroja, ka Katrihne ar pawisam ehrotu waigu us wina skatijahs; jo tagad Mahrtsch pawisam zitadaks isflatiyahs, ka papreckschu.

Sawā kambariti eegahjis winsch newareja aismigl, pirms Deewam firsuigi bija pateizis par schihs deenas peedshiwotu laimi. —

Ursulas padohms: „Mahrtschu Luteru pawisam sawā namā usnemt un ka sawu paschu behrnu tureht“, patika ari winas laulatam draugam, un tahs paschas deenas wakara, krehslai metotees, gahja Kotteene pee Kestera Lindemana.

„Kur tad Zuhš, Kotta zeemacht, nahzeet tik wehlā laika,“ Kesteris prasija pasemigi eenahzeju. „Mahrtsch mums stahstija, zil Zuhš winam schehlfirdigi bijuschi.“ „Waj Zuhš no wisas firds to Mahrtschu mihlejeet?“ jautaja eenahzeja.

Kesteris us sawu feewu paslatidamees fazija: „Tas Mahrtsch ir manas meefigas mahsas dehls, labs un deewabijigs sehns, ka lai to nemihletu.“

„Ari man winsch ir mihsch,“ runaja Ursula; „bet es gribetu tam sawu mihschibu ideenas parahdiht. Tadehl atnahzu Zuhš luhgt: Mahrtscham Luteram atwehleht pee manim nahkt dshwoht. Es apnemohs to tureht, ka sawu dehlu. Lindemans negribeja sawahm ausihm tizeht, bet kad Kotteene wehl oht'reis to paschu jautaja, tad Kesteris winas rohku sakehris teiza: „Deews lai Zums to atmaksa winā faule, ko Zuhš Jesus wahdā nabagam behrnam laba darat!“

Katrihne stahweja pee durwju stenderes ka peenaglotā. No kama wina newareja ne us augschu paslatitees. Tatschu ta ari peegahja pee Kotteenes, tai pateiktees.

Wehl tai paschā wakara Mahrtsch Luters sehdeja pee bagati apklahta galda deewabijigu zilweku starpā, un kad tas sawā mihschtā, filtā gultā apgulahs, tad karstas pateizibas us debesihm suhtija un par saweem labdareem no augschenes wisu swehtibu isluhdshahs.

Gifenaka pilsehts ir diwejadi is Luteru dshwes laika eewehrojams. Weenkahrt, ka nu pat dsirdejahm, un oht-kahrt, ka Wartburgas pili kluu muhsu fizibas isflaidrotajs no pahwesta waijashanahm isfargahts. J. R.

Zauzeneeku behrnu wezakeem.

(Si pascha peedshiwjumeem un eewehrojumeem.)

Zaur wispahrigo karaklausibas peenahkumu dshwahs katriš, kam wehl karadeenasta laiks stahw preekschā, zaur augstaku skohlu kursa pabeigschanu to laiku pehz sinatnibu mehra pahsinacht. Kursemē lauku draudses pa walti pehz augstakahm skohlahm meklejam, tikai atrohdam kahdu pahri nule zehlschohs kirspheles skohlu, kuru panahkumi wehl sahkmā newar mehritees ar pilsehtu augstakahm skohlahm. Tadehl wezakeem, kuri saweem behrneem grih brihwaku nahkamibu un ehrtaku stahwofli sagahdaht, behrni jasuhta pilsehtu skohlās, lai tee tur waijadsigas sinatnibas eeguhtu. Bet dauds wezaki schini sinā lohti pahrskatahs, isdohd naudu un aiskawe laiku, bes ka kahdu labumu saweem behrneem buhtu darijuschi; jo wisās pilsehta skohlās newar panahkt tahs teefibas, kuras pee nahkamibas lablahshanas waretu buht palihdsigas. Ja pat daschi wezaki no nesapraschanas tuhlin bes kahdas preekschmahzibas, bes kahdas pagastu jeb draudses skohlas apmekleschanas suhta sawu behrnu pilsehta kahdā lakta- jeb elementar skohlā. Tahdā wihse teel lohti grehkohts pee behrnu nahkamibas, jo gondrihs wisās pilsehtu skohlās ir pamata jeb mahzibas waloda mahziska, un kad nu 8 jeb 9 gadu wezu behrnu tahdā skohlā nodohd, kur tas wairak nemahl ka mahtes walodu, kur daschurcis pats skohlotajs neproht ar behrnu pareisi farunatees, kur tas sehsh ka gruhdeenis bes kahdas tuwakas usmanibas, warbuht nomohzidamees ar Wahzu perschahm, kuras tam no galwas jamahzahs, lai gan ne wehsts tam nau, ko perscha pa latwisli apshme. Zaur tahdu neprahstigu mahzibas wihsi pahrschahs behrna puhlini par bejsuhtigu weenaldsibu un kuhtru ceraschu; dshshchanahs pehz sinatnibahm un mahzishchanahs gars ir winam swesch; ar preeku un jautribu tas nekad nau pee darba gahjis, jo wisi wina puhlini, sweschahs walodas perschu sawā galwā eedabuht, tam rahdahs weltigi. Zaur pirmo nespehzibu pee perschas mahzishchanahs atbaidihts tas wairs tik lehti nekesees pee jauna warbuht wehl leelaka puhlina; skohlotaja bahrgumam par spihiti tas paleef pee sawas kuhtribas. Un kad nu behrns pahri gadus jeb ari ilgaki tahdu skohlu apmeklejis, teel winsch mahjā wests ar tahdu sawu, ka efoht pilsehta skohlu „zaurigahjis.“ — Prohtama leeta, ka is tahda nekad ne-ishnahks strahdigš draudses lohzeelis, kas few pascham un ziteem buhs derigs daschā dshwes waijadsihā. Wefeligu eeflatu pee daschadeem dshwes atgadijumeem pa reti pee wina meklefim. Kas jaunibā sawas deenas ar kuhtribu pawadijis, tas us preekschdeenahm tik lehti no sawa launuma ne-atgreesisees; tas glehwums, ko tas pilsehta skohlā pee saweem darbeem parahdijis, ari wisā wina muhschā pee ziteem nahkscheem darbeem buhs manams. Un waj tas gan zaur tahdas skohlas zaurieechanu kahdas teefibas buhs panahzis? Us to ir ja-atbild: Ne; tā wezaki wina nahkamibu samaitajuschi.

Bet ka nu gan tam launumam waretu isbehgt?

Raudsichu zaur scho maso peemehru prasitajam atbildi rahdiht. Reis pee flawenā dsejneka Gchtes atnahk kahds jauns diletantš, kurseh bij mehginajis kahdu dramatisku (dsejas wihfigu) gabalu farakstih un luhdsa leelo dsejneeku, lai tas schi puhlinus zaurskatotees un wina wainas usrahdoht. Gchte bij

Sludinaschana.

Zaur scho teel wiß Stoblas mahzitaja pagasta lohjekli usajznati, fawas frohna un pagasta nodohschanas nabst 8. November f. g. frohna Stoblas pagasta teefasnamä Raugurds nolihdsinaht. Pee tam teel wifas pagastu un muischu waldbifchanas veelshigti lubgtas, schi pagasta lohjeklus bes parahdbifchanahm, ka wiat fawas nodohschanas atilhdinajuschi, ne-rectureht.

Stoblas mahz. pag. waldē, 15. Oktober 1877.
(Nr. 25.) Pag. wez.: M. Spurre.
Pag. fribw.: Strasdina Zahnts.

No Krohna Wirzawas pagasta teefas teel wiß tee, kam labdas taifnas parahdu praßschanas buhtu no ta pee schi pagasta veederlga schetjenes Veel-Kohbtschu mahjās nomiruschā Zehlaba Rosenthala, täpat lwi winam lo parahdā palluschē, usajznati, wiswehla-lais libdi 18. November f. g., fursch tai lectā par to weenigo isflehgshanas terminu noliktē, pee schibē pagasta teefas veedohtees, ar to veedraudeschānu, ka wiß libdi preekschā minetai deenat nezemeldejuschēē parahdu deweji fawas praßschanas teefibās saudebs, un parahdu nehmeji pehz litumeem tiks srahpeti.

Krohna Wirzawā, 13. Oktober 1877. 2
(Nr. 709.) Preekschēhd.: M. Mattufel
(S. W.) Teef. fribw.: G. Wahren.

Daru zaur scho sinamu, ka es 18. Oktober sch. 1
g. Saldū, fawā namā, willās

kahrfschanas maschini

buhfchu ceriktesis un no tabs deenas willu preeksch kahrfschana peetemschu. Tadeht usajzitu tohs, kam willa kahrfschama, lai mani apmelle; arfoblu, ka kates ar manu darbu warehs pilnā meerā buht.

G. Trach.

Zaur scho sinamu daridams, ka wifas teefu-darischanas apnemohs litumigt zauri weß. sinaju turklaht, ka tagadibt eekschpilsehta **kalku-eelā Nr. 7, Popowa namā, 2 trepes angsti,** mahjoju. 2

J. Steere, Mihgā,
hofgerichtes- un rahdesadwofats.

Peer **J. Denbnera, Mihgā,** nupat isnahza un ie wifās grahmātu-bohdēs dubujamas:

Wihlip Rogera

jaunibas arafkts jeb **cewebrojamas festdeenas.** Wahzifli no **Theodor Griessingera.** Latwifli no **P. Masula.** Makfa 30 kap. fudr. —

W. Stahlberga

Historijas mahzifchanahs wadomis.

Latweeschu walodā pahrtalkohis no **G. A. Schwach.** Dubjenes draudses skohlmeistera. **L. data.** Wezu laiku historija. Makfa 20 kap. fudr.

Deentulis Landanē

no **E. G. G. Croon.**

Makfa 25 kap. fudr. 2

Mihlestiba un apgrehziņa,

jeb **prezi tikai weenu.** Kriminal-stahis. Dubujams wifās grahmātu-bohdēs. Makfa 20 kap. par efsempl. 3

Nupat tifa gatawa un wifās grahmātu bohds dabujama:

Selta mahjas-grahmata

j e b

sinatnibas magasine

eeksch trim nodalahm, ar 1102 padohmeem:

Mahju-faimneezibas nodata ar 370 padohmeem, Semkohpibas nodata ar 282 padohmeem, Ahrstibas nodata ar 450 padohmeem.

Makfa eefeeta 1 rubli.

Tee selta mahjas-grahmatā pasneegti padohmi ir tahdi, kas zaur gadu sintereem par derigeem atrasti, atshiti un ka wajadsiigi israhdijuschees. Katrs zilweks, wih-rifschis un seewischkis, gan katra wajadsiiba un weeta: darba istaba, sehta, kufka, pagrabā, klehti, rijā, laidarā, laukā, plawā, dahrsā, meshā, uhdeni, lohpuulkā un pee flinneeku gultas, no selta mahjas-grahmatas dabuhs labus padohmus. Tadeht buhtu wajadsiigs, ka katra Latweescha mahjā, us laukeem un pilsehta, schi grahmata buhtu atrohdamā kā laba padohma deweja, labklahshanas un palihdsibās pamah-zitaja un rohkasgrahmata wifās wajadsiibās. Lai nemitejama ruhpeschanahs pehz pascha labuma itweenu namatehwu waj namamahti paschubina few eegahdabt selta mahjas-grahmatu.

Peer **Jelgawas dahmu-komitejas** preeksch lasaretu-seetu un drahm apghadshanas preeksch **karā cewainoteem** ir no 9. September libdi 6. Oktober f. g. atkal preefhtihē:

I. Raudā:

No v. Ropy kundses, Bifkās, wez., 10 rubl. fudr.; no ritereschtes meshlunga Beguns 5 rubl. f.; zaur mahzitaju **Wielberg** f.: no **Talsu** latw. draudses 80 rubl. fudr., no wahju draudses 35 rubl. fudr.; zaur mahzitaju **Gurand** f. is **Jelgawas** fw. trijadibās draudses upura 65 rubl. fudr.; zaur mahzitaju **Leg** f. is **Subatas** 131 rubl. fudr.; zaur mahzitaju **Duisberg** f. is **Birscheem** 63 rubl. fudr.; zaur mah-zitaju **Otto** f. is **Ehdohles** 38 rubl. 45 kap. fudr.; zaur mahzitaju **Wienstein** f. no **Dohbeles** latw. draudf. 11 rubl. 40 kap. fudr.; zaur mahzitaju **Wahder** f.: no **Dirzeema** draudses 43 rubl. fudr., no **Engures** draudses 21 rubl. 50 kap. fudr., no **Wesuraga** draudses 9 rubl. 50 kap. fudr.; zaur general-superinten-dentu **Lamberg** f. is **Krihsburgas** 35 rubl. 50 kap. fudr.; is **Rainamuschas** 47 rubl. fudr.; zaur mahzitaju **Lundberg** f. is **Embohtes** 30 rubl. fudr.; no **Pohpes** draudses 18 rubl. 55 kap. fudr.; no **Schmes** muischwaldbas 6 rubl. fudr.; no **Subras** muischlaudihm 11 rubl. 50 kap. fudr.; no **kwartakalka Grube** f., **salihdsinashanas-jumma**, 2 rubl. fudr.; no **kaufmana Robert Serzenberg** f. 15 rubl. fudr.; no **Zehlaba** is **Rainamuschas** **Wasinzkrohgu** 50 kap. fudr.

II. Zitās dahwanās:

No **Talsu** latw. draudses: 171 palagi, 14 spilwenu-apwelleme, 216 dweeki, 171 kressli, 64 pahri seku, 43 pahri zimdu, 6 willana gultudeki, 1 pahris bifku, 1 willana deks; no **Schmes** muischwaldbas: 35 pahri willana seku, 14 pahri kapseku, 8 pahri apschju; no **Pohpes** draudses: 80 labi un 22 wezi pa-lagi, 7 spilwenu-apwelleme, 29 labi un 128 wezi kressli, 10 labas un 7 wezas galda-drahnas, 54 dweeki, 18 willana deki, 2 pahri bifku, 35 pahri willana un 2 pahri bohmeles seku, 9 pahri willana zimdu, 6 wezi lakati, 9 mast gabali audekla, 4 lamoli deega, 1 lulite ar wilnu, 1 willana schalle, 12 balts, 45 ralbas fakla-drahnas, 12 mahzinas scharpjas, 16 mahzinas werka, 50 mahzinas darwa-srika, 468 kompreses, 168 wahfchu-faesenamee-auti; is **Pohpes** muischas: 24 kressli, 24 nehbdogi, 24 trihsstuhrigi lakati, 18 bandaschas, 24 azu-faites, 372 kompreses, 420 wahfchu-faesenamee-auti, 10 pahri willana kapseku; is **Pohpes** mahzitaju-muschas: 3 kressli, 3 jalas, 3 pahri apakschbifku, 5 pahri kapseku, 1 fakla-drahna, 3 nehbdogi; zaur mahzitaju **Wahder** f. falakiti: 26 palagi, 25 dweeki, 20 kressli, 1 pajata autu; no **Dohbeles** latw. draudses: 5 pahri willana kapseku, 2 daretl pahruhtes-siditaji; no **Taunpils** draudses: 8 palagi, 6 gari dweeki, 5 kressli, 4 pahri bifku, 1 deks, 2 pahri zimdu, 84 pahri willana seku, kuras no teem pagafteem tilat 4 deenu laika tika eefubhtitas; no **Subras** grafa **Lambdorff** f.: 16 palagi, 8 spil-wenu-apwelleme, 9 serwjetes, 12 dweeki, 26 kressli, 18 nehbdogi, 16 pahri willana, 27 pahri bohmeles seku, 2 jalas, 132 trihsstuhrigi lakati, 36 kompreses, 120 malteserkrusti, 78 azu-faites, 12 tibli, 13 willana, 6 bohmeles pawehderes-faites, 12 bandaschas, 1 pajata ar daschadeem mustureem; no v. **Pahn** kundses is **Schberges**: 12 jauni kressli, 18 pahri willana seku; no **fristenes Luise Rieven** f.: 10 pahri willana seku, 1 pafa wahfchu-faesenamee-autu; no **Kulbigas** pilseteefas: 4 kules ar wezu wefchu; no **Kulbigas** pahthga-lantora trijds fahthjums: 16 kashorti, 132 pahri willana seku, 36 pahri willana zimdu, 13 palagi, 2 mast palagi, 38 kressli, 5 pahri bifku, 2 spilwenu-apwelleme, 1 deks, 30 dweeki, 21 skaukamee-auti, 22 serwjetes, 18 willana un 2 balts jalas, 3 wezi lakati, 6 trihsstuhrigi lakati, 35 malteserkrusti, 7 wahfchu-faesenamee-auti, 2 mast; is **Wihdenes**: 100 pahri willana kapseku; no **Balman** kundses 6 pahri willana kapseku; no **Danischewsky** f. is **Jaun-Swirklaukas** **Antiluf-mahjabm** 15 gatawi isgehetas alu-abdas; weenā pafa bes liles un weesaulshanas, no kam fubhtihē: 8 jauni, 12 wezi palagi, 11 spilwenu-apwelleme, 5 dweeki, 13 jauni kressli, 1 willana deks; is **Kestenes** 14 pahri seku; no **Pabures** grefenes **Keserling** f.: 24 pahri seku; is **Wainodes** 31 pahris seku; no **Rainamuschas** grefenes **Pahlen** f.: 40 pahri willana seku.

Dewēju wārds.	f.šalca.	f.šēti.	palagi.	dweēti.	p a b r i.			
					wilšana duše raimū jimbū.	wilšana wirts štraiņu jimbū.	kapšēku.	ķēšu.
1) Š Kalnamuišas: Kalejs Brauer.	—	—	—	—	—	—	1	—
Lawise un Karlīne Šudre.	—	—	—	—	—	—	1	—
Anna Swane	—	—	—	1	1	—	2	—
Nepašbama.	—	—	—	—	1	—	4	—
Basnižtrobbineēš Galle.	—	1	1	—	—	—	3	—
Sander Driksner	—	—	—	—	—	—	1	—
Juhle Berg	—	1	—	—	—	—	3	—
Wefherene Keuzberg	—	—	—	—	—	—	—	1
Mašgataja Trihne.	—	—	—	—	—	—	—	1
Mašgataja Anna	—	—	—	—	—	—	—	1
Dišklera gāsp. Gettner.	—	—	—	—	2	—	—	5
Johann Neuter	—	—	—	—	—	—	—	1
Jenny Schulz	—	—	—	—	—	—	3	—
Weena-nohmneēš Strauša	—	—	—	—	—	—	2	—
Mohderneēš Kofenberg	—	—	—	—	—	—	—	1
Weena kalpa feewa	—	—	—	—	1	—	—	—
Kalps Buttler.	—	—	—	—	1	—	—	—
Kalps Kriščahnsohn.	—	—	—	—	—	—	1	—
Kalps Gustaw.	—	—	—	—	—	—	1	—
Kalps Bernast.	—	—	—	—	—	—	1	—
Kalps Škrubart	—	—	—	—	—	—	3	—
2) Š laukmuišas Jannah-muišas: Zahn Sahle	—	—	—	—	—	—	1	—
Annliše Smilga	—	—	—	—	—	—	1	—
Jane Sahle	—	—	—	—	1	—	—	—
Lihše Garut	—	—	—	—	1	—	—	—
Zahn Abbel	—	—	—	—	1	1	—	—
Jane Pilwert	—	—	—	—	1	1	—	—
Ans Gettner	—	—	—	—	1	1	—	—
Lawise Janewiž	—	—	—	—	1	1	—	—
Ans Abbel.	—	—	—	—	—	—	1	—
Lihše Witumfohn	—	—	—	—	1	—	—	—
Kahelš Grosšberg.	—	—	—	—	3	—	1	—
3) Š laukmuišas Mūschumuišas: Arrendators	—	—	—	—	—	—	35	—
Grosšberg	—	—	—	—	—	—	2	11
Mohderneēš Weichmann	—	—	—	—	—	—	1	1
Sahmel Kauwen	—	—	—	—	—	—	—	1
Rehšab Draudšing	—	—	—	—	—	—	1	1
Dahwe Müller.	—	—	—	—	—	—	1	1
Jane Abel.	—	—	—	—	—	—	—	1
Jndrik Dohning	—	—	—	—	—	—	—	1
Kriščahns Slagunski.	—	—	—	—	—	—	—	1
Kriščahns Zukne	—	—	—	—	—	—	—	1
Ans Wefeyer.	—	—	—	—	—	—	—	1
Saugus Duble.	—	—	—	—	—	—	—	1
Wile Kantauski.	—	—	—	—	—	—	—	1
Sahmel Silling	—	—	—	—	—	—	—	1
Jane Šnobre.	—	—	—	—	—	—	—	1
Kriščahns Treuguld.	—	—	—	—	—	—	—	1
Kriščahns Siddar.	—	—	—	—	—	—	—	1
Kriščahns Brasling	—	—	—	—	—	1	1	—
Ans Waldowški.	—	—	—	—	—	—	—	1
4) Š laukmuišas Behterkalna-muišas: Arrendatorene Osterlade.	2	—	—	—	—	—	—	12
No winas laudīm	1	—	—	—	—	—	—	7
5) Š laukmuišas Bištram-muišas	—	—	—	—	—	—	—	5
6) Š Kalna-krohguš	—	—	—	—	—	—	—	3
7) Š Behrsu-krohguš	—	—	—	—	—	—	—	2
8) Š Jann-Dehtu mahjahm	—	—	—	—	—	—	—	1
9) Š Štūju meščfarga mahjahm	—	—	—	—	—	—	—	2
Š draudzes pawišam lohpā	—	—	—	18	6	240	12	—
lohpā	3	2	1	1	20	36	367	22

Zaur to, ka kanzlejas-personālē uš labdu lalku eekrita pabrmainišchanahš, ir tee naudas šūtrijumi no 15. šbbd 18. Junī aīšfaweti īšludinahš. Dahmu-komiteja tadēht nu tagad wīķem mīķem dewēķem par tahm wīnai tai lalkā pēšūttahm dahwanahm firšniģt pateizahš un par tahm kwētere kā apalkšā īšteikš:

Minetajās 4 deenās ir eemafakt:

Zaur Jaunjelgawāš pīšlungu: no Sezes Šalatu-faimneka Ķemana Butmana 50 kap. fudr.; no Mēķesmuišas pagasta 28 rubl. fudr.; no Wīķu-muišas pagasta 16 rubl. 30 kap. fudr.; no Mēķa-muišas mahztaja-muišas pagasta 7 rubl. 81 kap. fudr.; no Grīģales pagasta 7 rubl. fudr.; no Grīģales muišwaldbas 1 rubl. fudr.; no Saulas-Ķēščahnu-muišas draudzes 36 rubl. fudr.; no Jaun-jelgawāš mahztaja-muišas pagasta 3 rubl. 65 kap. fudr.; no Laurkalnes meščlunga pagasta 6 rubl. 30 kap. fudr.; no Wallesmuišas mahztaja-muišas pagasta 2 rubl. 82 kap. fudr.; no Wallesmuišas pagasta 32 rubl. fudr.; no Dignajas pagasta 80 rubl. 21 kap. fudr.; no Keel-Mēščamuišas pagasta 10 rubl. 40 kap. fudr.; zaur Keel-Mēščamuišas pagasta-ķešu 20 rubl. fudr.; Sehpīls mahztaja kalāš-jums 20 rubl. fudr.; no Keel-Dehdes pagasta-waldes 12 rubl. fudr.

Jelgawāš Patweešchi,

(arī tahdš, kuri pēe lauku pagastem wēderīgi, bet šchē ir grūntneekš). Ķureem wēķš īķameem pēe jauno pīķebias wēetneeku wēķleščanas ir teķšbas, teel zaur šchē ušaiģināt, šwehtdeem, 30. Oktobar š. g., pulkstēn 6. wakarā, deht aprunāščanahš **Wīķnas** (Weinberg š.) wēešniģā fanahht, kurā lalkā par jaunajem pīķebias īķameem pēemīnetajā wēeta no **D. Zomberg š.** arī īšķaidrodama preekšlāšīščana Patweešču walodā īķš tureta.

Jelgawā, 21. Oktobar 1877.

Kleinbergis, S. Weinbergis, J. Vogel-
manis, K. Krohnis, G. D. Vahr's, J.
Wagentros.

No Behrsmuišas pagasta **Dewu mahjahm** teel šinams darīhts, ka tur 18. September š. g. pēekšduš

weena gobws;

ķam šchē buhtu wēderīga, lai wēeteizahš pēe **ķe.**
Behrsmuišas pag. waldbas. 3

Wīķelu-tirģus

ģetortdeenā š. g. ušāchma lahda wawēģa feewa uš fawēem wateem par luhģščanu uš masu bīdē 1 kull ar 4 gabali pušwadmalas un 1 dešlēs oblekš; bet nolģģģa atnāķht ķewu wāķš ne-atraduši. 2 gabali bīģa wēķē, wēens gāiģš, ohtēs tunģščaks, un tee ohtree 2 šķķeteretā šķķēbrīnā ausī, wēens wēķēš ar meln un baltahm garenīštahm štrīpahm un ohtēs baltš ar melnahm šchwītehm. Teel luhģģš, to pušwadmalu nolģķt Janfohna wēešniģā pēe tirģus. Ķas to ķewu un pušwadmalu ušahda, dabu **5 rubl. fudr. wateizibas maffas.**

Wēpīšmuiščā,

Grohķinas aprīķē, wairak mahjas ir pahrdoh-
damas. 5—

Satašmuiščas Behrsu-krohģū tīš 2. un
3. Nowember š. g.

uhtupe

notureta, Ķur pahrdohš dāščadus ratus, īštabas-
leetas, semķohpības eerohtščus un šaim-
nēģibas rīķtas. 1

Keel-Ķleģas Annas-krohģū tīš 30. un 31.
Oktobar š. g.

uhtupe

notureta, Ķur wīšadas wīřķšāšleetas, kā arī drehšes
un šelmāķera amata-leetas, uš wairakšchīščanu
tīš pahrdohšas. 1

Wīšas šortēs ķeeģešu, šaušas plankas, deht-
tus un laktas pahrdohģ par wīšlehtataģem tirģeem

G. S. Jakobfohns,

Jelgawā, upes eelā, šatājā namā № 4, aīš bruhwera
Šermutha. 4

Šuhģības-leetas,

ķas pēe šemakahm un augģakahm teēšahm un waldehm
teel wēķas, pagastu darīščanāš, leetas, ķas uš ķara-
deņestu, štrāhpēs īķameem, ķrohna mahjahm, rentēs
būščanahm, laulības un mantofčanāš teēšbahm
re. re. šīmēģahš, pēģš wāřtahwōščēem īķameem fa-
stahdu preekš Ķura Ķatra, Ķam waiģadģģģģ, šuhģības,
atbīdes un luhģščanāš rakģtus. Neleedģu nekam
īķamģģ padohģģu Ķaģģnģģš leetas. Mana **dģīšwes-**
wēeta ir **Jelgawā**, šķēģiwē-eelā Nr. 11, apalkš-
tahščā pa labo roģģu. **Annas-ģtundas:** Preekš-
pušd. no pulkst. 9—11.; pēģš pušd. no pulkst. 3—5.
D. Zomberg.

Pēe **Zahšķeem** (Telšsen), **Grohķinas ap-**
rīķi, wēderģģģas 2

wairak mahjas

war dabuht wīķē jeb uš arenti no Ķurģeem
1878. g. Šaldakās šinas dabunamas pēe **Zah-**
šču muiščwaldbas.

Tadeht ka sinamš darichts, ka no kahdeem dewejeem, kas sawas dahwanas nodewuschi, lai tahš zaur Reel-Platones palihga-fantori schal dahmu-komitejal teel weesfubitas, ta weenahziga kuiterefehana awisēs nau warata atrast, un watees „Latw. Awisēs“, sft. Nr. 23., 26. un 39. f. g. dajdas wa-ihhinafehānas ir notikafchās, kas teefcham pee tam wahnigās. ka tahda waloda zehlfuees, un lai nu uf preefchu tahdas malu-runas wātes negetohs, tad dahmu-komiteja zaur scho wifsem mihtkem dewejeem, kā ari Reel-Platones zeem. v. Gahn fundset par wātas puhliizeem un latwmu dahwanu weesfubitfehānu kēnigi pateefdamees wehl reis te par tahm dahwanahm kuitere, par simu, ka wifsu pilntgi dabujust. Zaur Reel-Platones palihga-fantori te dahmu-komitejal weesfubitits:

I. Maudā:

If Reel-Platones 105 rubl. 25 kap. fudr.; no Reel-Platones dseedataju-beedrtbas 60 rubl. fudr.; if Reel-Wirzawas 14 rubl. 60 kap. fudr.; if Blankensfeltes 17 rubl. fudr.; zaur floslotaju Raibing f. 7 rubl. fudr.; no Wilzes muifchtaubim 8 rubl. fudr.; no Ufhar un Wuntul fainneezehm 4 rubl. fudr.; no nohmneela Weichmann f. 1 rubl. fudr.; no meldera Berg f. 5 rubl. fudr.; no arendatora Edel f. 8 rubl. fudr.; no Wirzawas bahnizkrohdneeka 3 rubl. fudr.; no floslotaju Weufchred f. 2 rubl. 50 kap. f.; no Wauscheneel fainneezes 1 rubl. fudr.; no Lawises Schetmann 1 rubl. fudr.; no Zises Kusmin 1 rubl. fudr.; no Dahrtas Wahner 1 rubl. fudr.; no Karlines Dahme 1 rubl. fudr.; no Giffaberes Birkenberg 1 rubl. fudr.; no Kefster kundjes 1 rubl. fudr.; no meshkunga Dubinsky 3 rubl. fudr.; no arendatora Strautmann f. 3 rubl. fudr.

II. Zitās dahwanās:

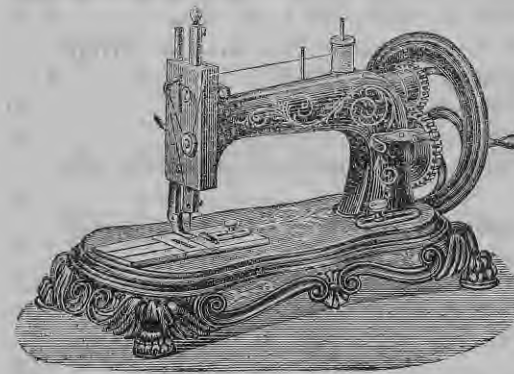
If Reel-Platones: 23 palagi, 6 maifš, 7 dekl, 17 spilwenu-apweelkamee, 22 dweekl, 6 flaukamee-auff, 12 kreffli, 12 pahri seku, 15 pahri zindu; if Reel-Wirzawas: 24 palagi, 3 maifš, 6 dekl, 23 dweekl, 5 flaukamee-auff, 10 kreffli, 12 pahri seku, 6 pahri zindu; if Wilzes: 23 palagi, 3 maifš, 11 dekl, 3 spilwenu-apweelkamee, 28 dweekl, 20 flaukamee-auff, 4 kreffli, 7 pahri seku, 23 pahri zindu; if Blankensfeltes: 13 palagi, 3 maifš, 6 dekl, 12 dweekl, 10 flaukamee-auff, 2 kreffli, 9 pahri seku, 6 pahri zindu; if Meschamuischās: 13 palagi, 9 flaukamee-auff, 18 kreffli, 6 pahri seku, 7 oshlekes wadmalaas.

Lihds ar to teel sinamš darichts, ka v. Gahn kundje ir latwmi apshlufuees, ari uf preefchu dahwanas preft nemt, kas preefch dahmu-komitejas teel fubititas.

Dahmu-komiteja wehl tura par sawu weenahzumu, weenu drufas-mitfehūmu „Latweefchu Awisēs Nr. 26.“ pahrlaboht, tur ir lafams, ka if Preefules ir eefufititi „60 kap. fudr.“, eefams zaur general-fuprintendentu Lamberg f. Preefules mahzitaja Wesselberg f. bahnizkolekte ar „60 rubl. fudr.“ scheidt ir eemalfata.

Tapat zaur pahrfatfehānohs ir tiffai Gubernas Awisēs Nr. 49. f. g. upentās un Latweefchu Awisēs aiflawetas iffludinacht: 1) zaur **G. Unbehaun jaunfundit Mas-Laukmuischā** falafitabs naudas dahwanas, ka: no G. Unbehaun 5 rubl. fudr.; no H. Unbehaun 5 rubl. fudr.; no E. S. B. Grinert 1 rubl. fudr.; no A. Zaekapankt 1 rubl. fudr.; no J. un L. Wäcker 75 kap. fudr.; no M. Prantling 50 kap. fudr.; no J. Laping 50 kap. fudr.; no J. Welzi 50 kap. fudr.; no J. Underfohn 50 kap. fudr.; no A. Wihndebf 25 kap. fudr.; no T. Wehling 25 kap. fudr.; no A. Alam 25 kap. fudr.; no D. Zaekapankt 25 kap. fudr.; no 8 behrneem 75 kap. fudr.; 2) if **Embohtes kirspheles palihga-fantora**: 6 jakas, 13 pahri seku, 5 guttu-dekl, 72 palagi, 72 spilwenu-apweelkamee, 54 dweekl, 45 kreffli, 216 wahfchu-faefenamee-auff, 16 maltejerkruffti, 120 komprefes, 14 pawehderes-faites, 52 bandafchās, 6 ledu-stihkli.

Presidentene: **Grefene E. Kersferling.**
Wihze-presidentene: **Grefene A. Medem.**

Schujamahs maschines,

ar rohtahm un kahjahn dferamas, pahrdohd uf galwofchānu par wislehtakajeem tirgeem

Ziegler's un beedris,
Rihgā, pils-eelā Nr. 19.

Nobirufchās lapinas.

Salafitas
no
Andreja Keekstina.
Malka 15 kap.

Pihdsibās

no tahm awisefhm „Latweefchu draugs“,
ko sawā laikā apgabaja
Rihgās Zahna bahnizās wezakais mah-
zitajs **G. Tzen,**
iflāstas un no jauna iflāstās no
Jh. Gaechtgenš,
Lapdohnes mahitaja.
E. d. b.
Malka 18 kap.

Sehni un meitenes
no 14 gadeem, kas Zalgawā dšiwō, atrohd darbu
J. W. Steffenhagen un dehta drutatawā.

Fridulis un Mirle.

Stahits if Wahzu-Frantfchu kara laifa,
no
H. Rieventhal.
(Ar preezahn bildehm pufshlohts.)
Malka 20 kap.

Giffi jel zilweks!

Wezeem un jauneem par apdohmajchānu uf
Zalgawas lohpū aiffargafchānas beedribas usai-
zinafchānu latwifki faraktiis **G. D. Wahr's,**
Zalgawas Annas bahnizās floslotajs. Malka 15
kap. fudr.

Schi grammatina pahleezina zeem laftrajūs, ka
lohpū-mohzibas Deewa preefchā smirdofch lau-
nams un wifai zilwezibai par teelu teelo negohdu
un weerahda zaur notifumeem, ka zaur lohpū-
mohzibahm pee zilwekeem lihdsiectibas juhtas teel
nogalnatas un winu weetā zeefidiba un neshch-
liba eedehsitās. Schi grammatina tadeht pateesi
titlab mafajeem ka leelajeem jo laftri eewehlama.

**Pee J. W. Steffenhagen un dehta Zel-
gawā** unwar illa gatama un ir wifās grammatu-
bohdes dabujoma schi jauna grammata:

Kreewu walodas grammatina

preefch
Rauku-fkohlalm.
Sagahdala no
H. Grüner,
Wendes mahzitaja.
Malka 50 kap. fudr.

Schi grammatina uf trim seemahm apgabata.
Pirma seemā wina fshleneem grih doht eewafitees ar
bohfkabeem, flbahm, lafshchānu un wahrdū lohzi-
fehānu. Zhfēs mahzjumōs un pahrtulfojamōs pantōs
tapat Kreewu kā Latweefchu walodā wina eemahzibās
wihreefchu kahrtas deklinerefehānu un no konjugeere-
fehānas ptemo fundamenti. Dhtra seemā wina ees
zauri wdejas un feeweefchu kahrtas deklinerefehānu
un laifa wahrdūs. Trefchā seemā wina pahneegs lbfas-
fas pahzajinas no Kreewu grammatahm nentās, lai
fsholenti ar tahm darbojabs, tabs pahrtulldohanti.
Schi trefchām fshlim te weelifta klapt wahrdnize, lai
trefchā seemā fsholenti aridjan mahzabs ufshkirt wah-
rdūs, to wehl pawifam nau mahzajufshees jeb peemir-
fufchi.

„Jauni wahrdi“, kas lihds schim nebij eerasti Lat-
weefchu walodā, manim aridjan bij jamelle, bet efnu
pubhees, zil fshdams tohs weelidshnacht grammatikā
jau fen eewefteem Latwifkeem un Wahzu wahrdneem.

Wifsu triju seemu fshlus zaurgabujufchi lauku-fsholu
fsholenti drohfschi wahrehs isturecht eefami, kas wāteem
kara-deenestu pahshnabs no 6 uf 4 gadeem.

Rakstitajs.

Jauna grammata. Klufas stundas

jeb
apzerejumi par bihbeles wahrdneem
dashōs laiktōs
un pee dashadabm wajadflbahm.

Dr. **Tholudā** rakfeem
pahrtulfojis
A. Blatschš.
Malka 30 kap. fudr.

Ferdn. Wefthorna grammatu-bohdēs Zalgawā
un Kulbgā ir fchihš grammatas dabunamas:

Slimibas gulta.

Apzerefehāna pahf fwehta **Matteus** dewito no-
daku, no pirma lihds aifotam pantuam. Latwifki
faraktita no **R. Schulza,** Zalgawas Latweefchu
pifsheta-draudfes mahzitaja. Malka 20 kap. fudr.

„Slimibas gulta“ ir fchihš grammatinas wahrdēs
un gudras mahzibas un faldū eepreezinafchānu ta
pahneeds titlab mihtkem flimajeem kā ari winu
lohpueem. Schi grammata ihsti eewehlama katrai
famillijai, jo ja atgadahs wahrgfchānas nebaltais
deenas — un bef tam jau neweena familija ne-
pateel — tad if tahš wahrehs smeltees faldū
eepreezinafchānu un meenu.

No zilweks sehj, to winsch plauj.

Stahits, kas norahda, kā **Kursemme** laudis
dšiwō. Malka 15 kap. fudr.

Schi grammatina der par pamahzfehānu un
norahfchānu tā wezem kā jauneem un atgahdina,
ka buhs fargatees fliktu fehllu kaitst, jo kahda
fehlla, tahdi augli. Mahzibas labās, Geweh-
lam tadeht iflatram scho grammatinu.

Mahditajs par tahm grahmatahm,

kurās no kuršones vīrskolas valdības preešā kuršones laukskolas un
daļai pāvestības un pa daļai atvērtās mīnētājās mahzības veētās ceveš
un kurās kairā lafkā dabujamas

Ferd. Besthorn grahmatah bohdeš,

Zelgavā un Ruldigā.

	<small>Rub. Kop.</small>
Adler, Muster-Zeichen-Buch für Schulen. 12 Hefte. à Hest —	15
Dankin, Udoššanas preešā galwas rehkinašanas. Gebd. —	40
— Udoššanas uš tahpeli šo rehkinašt. I. u. II. Gebd. à —	25
Dauer und Hein, 6 Hefte, Zeichenvorlagen für den Elementarunterricht nach der Stigmographischen Methode. à Hest —	45
Dielenstein, die Elemente der lettischen Sprache. Gebd.	1. —
Dlosfeldt, Pārnānānā upānānā Pveerōn grammatika. Gebd. I. 10	10
Plumberg, Ištā basuizās stahstī. Geheftet.	8
— Pānfliba un Ewangelijums. Geheftet.	8
— Swehti stahstī. Gebd.	30
Böhm, Deutsches Lesebuch für Elementarschulen II. Gebd.	60
— Kurzgefaßte Deutsche Sprachlehre. Gebd.	25
Bornhaupt, Leitfaden beim Unterricht in der Geographie Liv-, Est- & Kurlands. Gebd.	24
Brandt, Dšhwibas zekš. Gebd.	30
Bruttan, Schul-Naturgeschichte. Gebd.	70
Caspari, Geistliches und Weltliches zu einer volkstümlichen Auslegung des kleinen Katechismus Lutheri. Geheftet. I. 80	80
Dittmar, Einfacher Wegweiser durch die heilige Schrift. Geheftet I. 8	8
Döbner, Swehti stahstī iš Deewa wahrdeem iškāstī. Gebd.	25
Freytag-Foringhoven, 111 Dšefmas. Gebd.	50
Golotusow, Pveerōn pveerōnānā. Gebd.	1. 65
— Pirma kreewu walodās mahziba. Gebd.	40
Gaag, Kreewu walodās pirmās ešahums. Gebd.	40
Geerwagen, Mahrtina Lutera katkīšis. Gebd.	20
— Sinai un Wolgata. Gebd.	15
— Skolas maife I. u. II. Gebd. à	50
Gelmsing, Kirchengeschichte. Geheftet.	90
Geitfel, Lehrbuch des Rechenunterrichts in Volksschulen I. Geheftet.	1. 20
II. 1. 2. Geheftet. I. 68	
Hermes, Berliner systematische Zeichenschule. à Hest.	36
Holk, Leitfaden zum Religionsunterricht. Gebd.	60
Kählbrandt, Deewa wahrđi. Gebd.	10
Kappe, Kleine Weltgeschichte. Gebd.	36
— " " Lettisch von Gibbel.	30
Kellner, Lehrbuch der allgemeinen Geographie. Gebd.	1. 15
— Leitfaden für den Unterricht in der Geographie. Gebd.	50
— Rechenunterricht in Elementarschulen. Gebd.	50
Krüger, Die Naturlehre für den Unterricht in den Elementar- schulen.	72
Kurz, Biblische Geschichte. Gebd.	66
— Lehrbuch der heiligen Geschichte. Gebd.	1. 83
Leitan, Div'reiš 52 bišbeles stahstī preešā šohlahm un mahjahm. Geheftet.	54
Läden und Nake, Lesebuch für Bürgerschulen II.	42
Luthers kleiner Katechismus (Neu-Strellig). Gebd.	30
Meyer, Pālihgš pve behrnu mahzīšanas. Gebd.	35
Meiken, Mahzu walodu I. Gebd.	25
— " " II. Gebd.	40
Missen, Unterredungen über die biblischen Geschichten I. u. II. Geheftet. à	2. 40
— Unterredungen über den kleinen Katechismus Lu- thers. Geheftet.	3. 60
— Unterredungen über den kleinen Katechismus Lu- thers. Lett. von Eškānš. Gebd.	1. 75
Pahusch, Arithmetische Aufgaben. Gebd.	77

Verzeichniß

der von der kurländischen Oberlandsschul-Commission zum Gebrauche in den
kurländischen Volksschulen theils empfohlenen, theils gestatteten

Bücher,

welche in den Buchhandlungen

von Ferd. Besthorn in Mitau und Goldingen

vorräthig oder durch dieselben zu beziehen sind.

	<small>Rub. Kop.</small>
Pand und Griner, Mahju grahmata. II. Gebd.	50
Pickel, Die Geometrie der Volksschule, Anleitung zur Ertheilung des geometrischen Unterrichts. Geheftet.	81
Pickel, Die Geometrie der Volksschule für die Hand des Schülers. Geheftet.	27
Pihlemann, Praktischer Leitfaden zum Erlernen der russischen Sprache. Gebd.	1. 15
Preuß, Medera kreewu walodās mahziba. Gebd.	40
Preuß, Kurzer Unterricht in der Erdbeschreibung. Gebd.	36
— Kinderfreund. Gebd.	45
Schäfer, Deutsche Sprach- und Rechtschreiblehre I. Gebd.	35
Schröder, Behrnu draugš II. Gebd.	40
Serno-Solowjewišk, Praktische russische Grammatik. Gebd.	1. 15
Spalwing, Leitfaden der vaterländischen Geschichte der Ostsee- provinzen. Gebd.	90
Spieß, Geografija. Geheftet.	8
— Pahrtulotajš. Gebd.	40
— Udewumi šohlas behrneem preešā bohmu usrak- stīšanas.	8
— 200 Udewumi. Gebd.	25
Spieß und Berle, Weltgeschichte in Biographien. I. Cursus. Geheftet.	1. 50
Stahlberg, Leitfaden für den Unterricht in der Geschichte. Gebd.	87
Stender, Maša bišbele. Gebd.	70
— " " in Holzdeckel. Gebd.	80
Stoll, Erzählungen aus der Geschichte 1—5. Gebd. à	96
Seeberg, Dr. Martin Luthers kleiner Katechismus erklärt für Kirche, Schule und Haus. Gebd.	1. —
Sehraud, Mahzības galwas rehkendš. Geheftet.	40
Thalberg, Rehkinašanas mahziba. Gebd.	45
Ulmann, Ta Deewa kalpa Mahrtina Lutera mafais kat- kīšis. Gebd.	25
Walter, Skolas katkīšis, šo pelž Mahrtina Lutera šwehtas mah- zības ar ištābišānānā šaraktīšis. Gebd.	30
Wangemann, Biblische Geschichten für die Elementarstufe. Gebd.	36
Westberg, Praktisches Rechenbuch. Gebd.	30
Wehler, Leitfaden für den Unterricht in der Deutschen Sprache. Geheftet.	1. 20
Weyrich, Dšefmu wainakš 1—3. Geheftet. à	30
Wiedemann, Leitfaden für den ersten Unterricht in der Geo- graphie, mit besonderer Berücksichtigung des Russischen Reichs. Gebd.	40
Bornhaupt, Karte von Liv-, Est- und Kurland.	40
— Schulwandkarte von Liv-, Est- und Kurland. Auf Leinwand gezogen.	4. 50
Handke, Schulwandkarte von Afrika. Auf Leinwand gezogen.	2. 70
— Schulwandkarte von Nordamerika. Auf Leinwand gezogen.	4. 50
— Schulwandkarte von Asien. Auf Leinwand gezogen.	4. 50
— Schulwandkarte von Australien. Auf Leinwand gezogen.	3. 60
— Schulwandkarte von Europa. Auf Leinwand gezogen.	4. 20
— Schulwandkarte von Palästina. Auf Leinwand gezogen.	2. 16
Schade, Schulwandkarte von Palästina. Auf Leinwand gezogen.	3. 60
Stälpnagel, Schulwandkarte von Europa. Auf Leinwand gezogen.	4. 80
Sydow, Erdkarte. Auf Leinwand gezogen.	6. 36
Kreewu semes landfahrte.	50
Russische Vorschriften zum Schönschreiben. 2 Hefte. à	60
Preeškrakstī Latweešu walodā.	60

itin labfiridigis un usnehmahs labprakt pahrluskoht scha dramatisku pihni, pahr kuru tas dewa schahdu gala spreedumu: „Zitadi buhtu puslihdj labi, ja nebuhtu kerstijis pehz swescheem nosankumeem, un jau fahkumâ tahdu gruhtu gabalu usfahjis. Gesahz ar masumu, beids wairumâ. Last uszihitigi Lutera bihbeli, tad tew newaijadschis sweschu wokabulu; tur eemahzisees pareisi sawu walodu.“

Is schi masa peemehra mehš redsam, ka leelais zilweku pasinejs Gekte leef papreckschu mahtes walodu mahzitees, ka zaur to waretu wisahm nahkamahm mahzibahm labu pamatu dibinaht. Tadeht wezaki, fuhteet tschalli sawus behrnus papreckschu pagastu skohlâs, lai teem tur teef pamats dibinahts precksch wisas nahkamas dshwes un sinatnibu buhwes; tur tee nekad nemohzisees ar tahdeem darbeem, kuri behrna garu apmulsina un wina zenschanohs mahzishanâ wahjina un gurdina. Ustizeet skohlotaJam sawu behrnu un tizeet drohschi, ka tas wihrs, kuram behrnu nahkamiba tuwu pee firšs eet, un kas us ta amata kreetni sagatawojees, publinus netaupihš, to pareisi un prahtigi audsinadams. Un kad nu behrnus sinatnibâs tik tahlu attihstijees, ka waretu kahdâ augstakâ skohlâ cestah, tad pahrrunajeet to leetu ar sawu skohlotaJau, kur un kahdâ weetâ tas labaki geldetu. Nespehji warbuht juhsu rohziha augstaku skohlu isdohschanas apsegt, tad eseeet meera ar tahm mahzibahm, kuras juhsu behrnus lauku skohlâ eeguwis; bet nedohdeet to pilsehta kahdâ lehta skohlâ, tur juhsu behrnus lohti mas us preckschu tiks, jo pilsehtu elementar skohlu mahziba nekad

nesneeds pahri par tahm mahzibahm, kuras kreetnâs pagasta skohlâs teef pasneegtas, elementar skohlu mahzibu mehrešs ir aprohbeschohts, kur turpretim pagasta skohlâs sawas rohbeschas war pehz skohlneeku zenteeneem pehz patikshanas paplaschinah.

(Us preckschu beigums.)

Zelgawas latw. pilsehta draudse

no 7. lihds 21. Oktober 1877:

1) Dsimusch: Jacob Ebernowsky, Janis Dahw Glasenau, Christoph Wezpuišs, Grecte Maurin, Elise Marie Rundwald.

2) Uffaukti: muhrneeks Johann Weinbaum ar Lihfi Gesal; kalejasellis Jacob Klause no Rihgas ar Julie Pohdshum; fabrika strahdneeks Jahnis Feldmann ar Johannu Malwini Grünberg; dselszela strahdneeks Juris Fezinsch ar atr. Madleeni Beesbahrde, dsim. Arkis; Janis Weissberg, pušis Schkibesmušchâ ar Lawihfi Regdu Lipstumušchâ.

3) Mirusch: Julie Plintſche 1 mehn. w.; Samuel Rittenberg 13 gad. w.; Anna Glasenau 6 gad. w.; sald. Juris Ambults 37 gad. w.; Jacob Wilhelm Strautin 5 mehn. w.

N. S—j.

M i s i o n e s l a p a.

VIII. Greenlante.

(Kurpinajums.)

Tas Kungs Kristus teem kurlmeheem ar sawu pirštu atwehra tahs aušis un atraišja mehles faites: tee labprakt klausijahs un mahzijahs un luhdja Deewu. Gan tee eenaidneeki trafoja un saimoja un meloja pret Deewa wahrdeem, bet tee neko eespehja pret Deewa stipro elkon, ta fehla bij balta palikusi us plauschamu. Tagad atweda no Siropas kohlus precksch basnizas, Oktober mehneš 1747. g. to wareja ar swehtu preeku eswehtih; 1758. g. ta jauna draudste bij isaugusi par 400 dwehselem; wina dehweja par Jaun-Sernhuri. Ta draudse augtin auga, ta ka tai paschâ gadâ wehl bij janoschkir ohtra draudse, ar wahrdu Lichtensels. 1774. g. bij jaeezet trescha draudse, wairak pret deenaswidu, jo no turenus suhtija wehstmeschus, kas luhdja, lai nahk wineem palihgâ, pirms wini nenumirst; scho draudsi nosauza par Lichtenau; pehz 8 gadeem tur bija 366 kristitas dwehseles; 1828. g. eezebla wehl zeturto misionestazioni, ko tam deewabijigam kchninam Friedrich IV. par gohdu dehweja Friedrichsthal. No schahm draudsehm tas Deewa gatschums isplehtahs par wisu Greenlanti un aridsan pahri par Dawiseelu pret deenaswidu pee Eskimoescheem, kas Labradori dshwo, kur tagad seedofschâs draudšs, ka Nairâ un Hebronâ, tas Deewa darbs weizahs. Un tas Deewa wahrds parahda sawu spehku pee tahm apzeematahm paganu dwehselem. Weenam jaunellim kahds wihrs to tehwu bij nokahwis; kad winsch bij usaudis par wihru, tad winsch gribeja sawa tehwa asnis atreebt, bet sawu zeku einohht winsch nahza pee teem misionareem un dsirdeja Deewa wahrduš; tee wahrdi winam patika un winsch luhdja, lai wimu peenem par mahzekli un fataifa us kristishanu. Tee misionari winam atbildeja: ja griboht liktees kristitees, tad winam peenahkâhs paprecksch peedoht sawam pretineekam. Kummul, ta wina wahrds bij, sazija: „Schis ir weens

gruhts wahrds, bet es wina wehl grihu ar saweem radeem apdohmaht.“ Pehz winsch atkal atnahza sazidams: „Es grihu un negrihu wis; es dsirdu un nedštrdu wis;“ tad tee misionari winam peerahdija, ka Deewa balšs eeksch wina runa: es grihu peedoht; bet ta tauna firšs saka: es negrihu wis; wehl tee winam islassja no Stepina, ka tas par saweem sleskaweem Deewu luhdja. Tad Kummul sazija ar asarahm: „Tas wihrs ir pateest swehts tapis, winsch tagad ir pee Deewa, un ka griboht aiseet, sawu nilnu firsi laust; tad atkal atnahkschoht. Pehz kahdahm deenahm winsch atnahza un sazija: „es tagad esmu laimigš, Jesus wahrdi wisas atreebshanas dohmas manâ firsi isdeldejuschi, es esmu no firšs peedewis.“ Tad winsch dabuja to swehtu kristibu un lika sazibt sawam pretineekam: „Es esmu kristihš zilweks; tew wairs manis nau jabihstahs!“ un tee palika par draugeem.

1833. gadâ Greenlantes draudses swehtija swehtlu-deenu, ar pateizibu precksch Deewa peeminedamas, ka 100 gadi pagahjuschi, kamehr Hernhuteeschu misionari pee wineem strahda. Ta paganu tumšiba ir behguš no ta Deewa gatschuma, hušchana un mabnu-tiziba ir suduschas, tas paganu pulks ir eegahjis kristigâs draudšs; gan eeksch tahm netruchst grehku un pahrlahpschamu, bet Deewa wahrdi par winahm walda. Greenlanteeschi ir palikuschi par kristigu tautu. — Un mehš, miškee misiones draugi, kas mehš ta Kunga brihnuma darbus redsam, lai nezeescham klusi, bet brihnidamees lohti par to sakam: Winsch wisas leetas ir labi darijis, winsch tohs kurlus dara dsirdofschus un tohs mehmuš runajošchus! —

IX. Tahiti.

Ap. darb. 16, 31. Tizi eeksch to Kungu Jesu Kristu, tad tu un wišs taws nams mušschigi dshwohs.

Mihlāis lastajās! Sawā landfahriē wakara-puslohde no Amerikas pret wakareem Leelā jeb Klusā jūbrā atradiši daudis masās salinas, to wifas lohpa fauz par Australijas salahm; winas pa ischupahm iskafitas par leelo jūbru; itkaroi ischupinat fawš ihpafch waheds, p. pr. Jidsch, Kugineeku, Draugu, Gesellschaf-tes-falās. Lai schis falās aridsan va leelakai datai no Gropes-eescheem atraftas tīkai isgahjuscha gadu-sintena galā, tomehr zaur mīšionēs darbu kristīga tiziba pēc winahm labi jau eesafnojusēs. Kā tas notizis Tahiti-falā, tewim gribu schini lapā stahstih. Tahiti un Gimeo ar zitahm masakahm fahnahm peeder pēc Gesellschaf-tes-falahm. Kad garu adatu no muhsu widus zaur semes-lohdi zaurdshtu zauri, tad wina isnahku pāt pēc Tahiti falās; winai ir nakts, kad pēc mums deena, un rudens, kad pēc mums pawafars. Parleeku jauka semite schi Tahiti-falina: debes ar-ween flaidra, gaisa silts, dsestri jūbras wehji to gaisu dšina; seme paroleku augliga, neš wifadus gabrdus auglus; jūbrā kustahs wifadas fivis, meseht atskan no wifadu putnu balsihm, kalni un klajumi ispuschoti ar raibahm pukehm; zuhkas un wistas wifur papilnam; bet wifā falā nerohnahs nelahda plehsiga jeb gistiga swebra. Wifš kā paradihses dahrs, zauru gadu pawafars un wafara, no rudens un semas neko nomana. Gedshwotaji ir šipri un augsti laudis, ar bruhnu waigu, tumšahm azihm un spoh-schi-melneem mateem. Teem ir wairak nekā 100 deenu, kuru dwafcha dšihwo eeksch kohla jeb alkina bildehm. Wīnu starpā weenu fauz par Gīro, tas ir sahdstbas deems; ja Tahiteeis ko sadšs, tad wīnšch laupijuma dalu winam upure, fajidams: schē tew teesa, nesidohdi manis! Zits atkal, ar wahedu Dro, ir karu-deems, kohla kluzis wihra garumā; kad karā isect, wīnam par gohdu nef zilweku upurus. Bet tee laudis, kas tahdeem elkeem kalpo, staiga eeksch wifadeem grehka darbeem. Sawus wezus we-zakus, kad tee paleek wahji, tee istum un leek badu mirt; ziti fa-pulzejahs gar wineem un 'melle wīnus pahrdurt ar schēpweem, waj aridsan wīnus aproht dšihwūs. Wīnu kahjas ir tšchaklas ajinis isleet; paschus sawus behrnus mahtes nokauj; neweena fecwa ne-rohnahs tai falā, kas nebuhtu noseegufes ar sawu behrnu as-nihm; no trihs fecwahm, kas bij pēc Kristus atgreesuschahs, wehl mīšionareem ar asarahm apleezinaja ta pirma, ka 3, ohtra ka 7 un trescha ka 9 behrnus nokahwusi. Turklahst fecwas un wihri padewufchees beskaunigai meefaskahribai par kalposchānu. Dē war ar azihm redseht, ka Deewa wahdi apleezina, ka grehki ir lauschu famaitachana. Kari, zilweka upuri, behrnu apfaušchana un neschkshitiba stary 30 gadeem lauschu staitli ir wamašnajušchi no 200,000 lihds 16,000. Tahdeem pohsta laudihm, kas sawu paradihses semi ir padarijuschi par elli, zits newar palihdschē, kā ween Kristus zaur sawu ewangelijumu un paldeems Deemam tee wahdi: ziti eeksch to Kungu Jesu Kristu, tad tu un wifš tawš nams muhschigi dšihwohs pēc wineem ir spehka tapuschē. Gri-bam nu redseht, kā tas notizis.

1795. g. fapulzejahs Londonē, Anglijas galwaspilsehtā, leels pulks Kristus mihlotaju uš mīšionēs darbu (Londonēs mīšionēs-beedribu). No reisneekem dširdejuschi par Tahiteescheem un wīnu pohstu, tee palika weenprahitigi teem nahkt palihgā. Nowirka lugi, deewabifigis kapteine, ar wahedu Wilson, apnehmahs to lugi wa-dih, 4 mahzitaji un wifadi amatneeki, ziti ar behneem un see-wahm, bij labprahitigi no-ect pēc teem paganeem, no wifahm ma-lahm fahzeja dahwanas; weens nabags kalcjs fuhitija 6 lahpišas, 9 ahmirus un 4000 naglas ar sacheem wahdeem, ko bij rakstijis: es esmu lastjis, zif wajjaga preeksch teem mīšionareem, kas isees teem paganeem to preezasmahzibu sludinahkt. Swebhtigas ir muhsu aušis, kas to dširdejuschas! Wifus sawus warahdus atlihdšmajis, es atrohnu, ka manim atleekahs 22 fl., par kureem schihs leetas esmu nopirzes. Jūli 1796. g. tee mīšionari fapulze, kur 8000 dwehseles bij fapulzejuschahs, tapa eeswehtiri un atraditi uš mīšionēs darbu. 10. Augustā tee isbrauza no Londonēs ohtas ar

fawu lugi, kura mašta kohlā wīzinajahs farkans karogs ar trihs sudraba baloscheem saku elhes-faru mutē. Pehz 7 mehnescheem, 6. Merz 1797. g. tee atfneedsa Tahiti-falās krašus. Tee nabagu paganu lautini to gan nenomanija, bet tas Kungs Jēsus ar sawu preezasmahzibu bij tai lugi un peeklaudšmajaja pēc wīnu durwihm, waj wīnam atdaris un peenems glahbschānu un pesti-schānu. Ta deena bij swebtdeena, tawehz Wilsons negribeja pēc malās laist, bet falās eesshwotaji tīkai to lugi ceraudšfufschē, kahpa laiwās un ulihda gar fuga seenahm; ahirumā lugiš bij lauschu pilns, un teem kugineekem gribeja pahrdohkt zuhkas un semesauglus. Bet tee mīšionari teem šwoja zaur sīhmehm, ka schodeen esohkt wīnu Deewa deena, kurā teem neklahšpotes nedš pirkt nedš pahrdohkt un eesahza fawu Deewakalposchānu; Tahitee-schi stahweja kluj, bet kad kugineeki eesahza dšedahkt, tad tee pa-likā no preeka kā ašehrahktā. Pirndeena mīšionari gahja pēc ma-lās un ar preeku tapa usnenti no teem laurineem, ari to kehriau un wīna kehrieneeni tee dabuja redseht, no laudihm uš plezceem nestus, jo teem jahjamu lohpu nebij. Salā tee mīšionari atrada 2 Gropeseschus, kas jau sen tur dšihwoja un lauschu walodu fa-prata. Ar wīnu palihgu tee isstahstija kehriam, kalab tee nah-kufschē, prohti wīnu laudis mahzih. Kehriusch bij ar meeru, tee mīšionari nahza un apmetahs, tee laudis wineem atnesa baribu un dabuja pretim dahwanas. Ar abeju tulkū palihgu tee ar eesahza lau-dis mahzih; tee gan klaušjahs, gan jautaja, bet ahtri parahdijahs, ka wīnu padarija to dahwanu labād, un kad nebij ar meeru ar to, ko dabuja, tad eesahza sagt. Uš wīnu mahzibu tee atbildeja: labi, itin labi! bet neko nepadarija. Pats kehriusch apsohlijahs tohs zil-weku upurus atnest, bet kad kehrieneeni pcedšima kehriusch, tad wīnšch nekehliqi tapa nonahwehts. Ahtri ari iszehlahs dumpis, tee laudis aplaupija tohs mahzitajus, fadedsšinaja wīnu mahjas un no-kahwa trihs no wineem. Weens no teem mīšionareem bihdamees aif-leedsa to Kungu un padewahs paganu dšihwofchānai. Nahza gan palikā ziti no Anglijas, strahdaja ruhpiqi to sehllu kaisidami, bet ta seme bij lohti zeeta: neweena dwehsele ne-atgreesahs. Tā gahja zaur 6 gadeem lihds 1803. g. Tad nomira tas kehriusch un wīna dehs, Pomarē II. palika par kehriinu; schis bija 17 gabus wezs, jau-neklis ar waren leelu augumu un spehku, bet no wifas jirds padewees teem tehwišchigeem ceradumeem. Kad wīnšch apschdahs uš sawu walšts krehflu, tad tas augstakais preesteris wīnam apsehja farkanu preekschānu, lauschu wzakee klanidamees atweda upurejamus zil-wekus, kureem azis isplehsufchi tohs pasneedsa sawam kehriinam, ar to apshmedami, ka wīnšch buhs sawas tautas azs. Pehz tam wīnšch lika wifās malās uszelt elku-bildes un teem zilwekus upureht; ap to laiku esohkt nokauti tapuschē lihds 2000 zilwekem. Bet schis jaunais kehriusch gribeja sawu wahribu watroht un par tahm zitahm falahm isplariht; tamdeht wīnšch tureja meeru ar teem mīšionareem, zeredams, ka zaur wīnu palihgu no Anglijas warešchoht dabuht pul-weri un sintes. No wīna fargati tee mīšionari, ar leelu puhliu to walodu ismahzijusches, mahzidami to salu zaurstajajaja, bet no sawas sehklas neredseja nekahdus auglus. Tā atkal aishahja 6 gabi; teem schitahs, ka welki strahdajuschē. Ap to laiku iszehlahs karsch, paschi kehriina pawalstneeki, negribedami wairs wīna warasdarbus zeest, zeh-lahs pret wīnu un wīnu ar waru nozehla no waldischānas, tā ka wī-nam bij jabeht uš Gimeo falās 1809. g. Wifseem mīšionareem nu bij lihds ar wīnu ta seme ja-atstahj, wīnu ehkas, dahri un druwās nodedšinati un ispohstiri; ziti behdja uš tablakahm falahm, ziti gahja kehriinam pakal uš Gimeo. Wifš wīnu puhliusch un darbs bij fa-maitahs, un bij azihm redsamš, ka Tahiteeschē bij pawifam padewu-schees tumšbas warai. Bet tee, kas ar asarahm sehj, tee ar preeku plaus. Par to dširdesim turplikam.

(Uš preekschu wehl.)

Law. Wifschu apgahdatajās: J. W. Sakranowicz.

No zensures atwehlehs. Rihgā, 20. Oktober 1877.

Drukahs pēc J. W. Steffenhagen un dehla.